National Library 55253
Gen. Acquisitions Section
OTTAWA, Ont. K1A ON4

National Library
Bibliothèque Nationale
SEP 24 1985

1803 IC/7/2

VABA EESTLANE

Second class mail
registration number — 1089.

VABADE EESTLASTE HÄÄLEKANDJA

ILMUB IGAL TEISIPÄEVAL JA NELJAPÄEVAL

Nr. 67 (3180) XXXIV aastakäik | Teisipäeval, 10. septembril 1985 — Tuesday, September 10, 1985 | Üksiknumbri hind 70 senti

Afganistanis muutub ägedamaks

ISLAMABAD — N. Liidu ja Afganistani valitsusväed on õhujõudude ja soomusrelvade toetusel teostanud korduvaid rünnakuid afgaani partisanide positsioonidele Pakistani piiri lähedal, katsudes purustada muhamedi mässuliste vastupanu ja lõigata läbi nende varustusliinid.

Kuigi partisanide tulejõud on piiratud, ütlesid partisanide juhid, et nende mehed hoiavad mitmeid positsioone Afganistani idaprovintsis Paktias. Mõlemad pooled on teatanud, et kaotused on väga suured. N. Liidu ja Afganistani valitsusevägede suurust arvestatakse 10.000—15.000 mehele.

Partisanide juhid ütlesid, et N. Liidu väeosad olid opereerimas 1,5 km kaugusel Pakistani piirist, maandudes helikopteritega partisanide positsioonide seljataha kiireiks üllatusrünnakuiks.

Rünnakute eesmärk on võita tagasi partisanide poolt vallutatud alad Paktia provintsis ja lämmatada partisanide varustusliinid,

mis liiguvad läbi piiri põgenikelaagreist, mis asuvad just Pakistani piiri taga. Põgenikelaagreis on miljoneid afgaane, kes põgenesid N. Liidu poolt kehtestatud kommunistliku rezhiimi ajal.

Agedad võitlused jätkusid Pakistani põhjaosas, kus N. Liidu soomusmasinate kolonnid katsusid läbi murda valitsuse käes oleva Khost linnani. Khost on olnud sisse piiratud partisanide poolt peaaegu ühe aasta. Partisanide juhid ütlesid, et nende mehed lõid tagasi kõik rünnakud. Täiendusi neile saadeti kiiresti kohale piiritagusest Pakistanist.

Afganide Informatsioonikeskus Peshawaris kinnitas teateid raskeist võitlusist Paktia provintsis, aga ütles,

et olukord on veel selgusetu ja tuleb oodata mõned päevad enne kui selgemat pilti saadakse.

Muid iseseisvaid kinnitusi pole saadud ka teistest allikaist, kuna lääne ajakirjanikel pole võimalik minna sõjategevusest haaratud piirkonda.

Afganistani valitsus teatas, et partisanid tulistasid alla siseriigi lennuliini reisilennuki, kusjuures 52 inimest said surma. Lennuk oli alla tulistatud Ühendriikides valmistatud raketiga, kui see oli õhku tõusnud Kandahari lennuväljalt.

Partisanid lubasid juhtumit uurida ja on nüüd eitanud, et nad tulistanuks alla tsiviillennuki, kuid arvavad et see võis ise mingil põhjusel alla kukkuda.

Üks partisanide juht ütles, et alla tulistati küll üks sõjaväe transportlennuk.

Väga ägedad ja ohvriterikkad võitlused on kestnud edasi. N. Liidu spetsiaalüksused, pommitajad ja helikopterid, on katsunud läbi murda Khost linna piiramisrõngast. Partisanid taganesid väga ägedate rünnakute ajal, kuid on võidelnud tagasi, kusjuures mõlemad pooled on kandnud raskeid kaotusi. Teated räägivad, et Kabuli haiglad on täis haavatuid.

Tänavusest Metsaülikooli kursusest osavõtjaid.

Lincoln Alexander Ontario leitnantkuberneriks

Kanada peaminister Brian Mulroney nimetas Ontario uueks leitnantkuberneriks esimese neegri, kauaaegse parlamendiliikme ja endise ministri Joe Clarki valitsuses Lincoln Alexanderi Hamiltonist.

N. Liit nõuab balti kulda

Prantsusmaal asuv balti riikide kuld eelläbirääkimiste objektiks

Prantsuse ajalehtedesse on jõudnud teade, et ettevalmistuste käigus Mihhail Gorbatshovi külaskäiguks Pariisi eeloleval sügisel, arutatakse ka omal ajal Prantsuse Panka (Banque de France) paigutatud Balti riikide kullatagavara. Informatsiooni kohaselt tahab N. Liit kulda iga hinna eest kätte saada. Prantslased aga pakuvad kulla väärtuses sularaha — umbes 50 miljonit dollarit.

Seda aga ainult eeldusel, et venelased maksavad nimetatud summast kahjutasu nendele prantsuse firmadele või eraisikutele, kes said materiaalselt kannatada Balti riikide vägivaldsel liitmisel N. Liiduga.

Balti riikide kulda on Prantsuse Pangas umbes kolm ja pool tonni, mille kohta Pariisi ajaleht „Le Canard Enchaine" kirjutab küllaltki ebatäpselt: „Aastal 1939 arvasid Eesti, Läti ja Leedu diktaatorid, olles jäänud natsi-saksa ja nõukogude armeede vahele, et oleks mõistlikum paigutada kuld Prantsusmaale.

Need tublid riigipead on nüüd kadunud ajaloo keerisesse, ent nende kullakangid paiknevad tänapäevalgi Banque de France keldrites . . ."

Lisatakse jurde, et pärast II maailmasõja lõppu on Kremli juhid perioodiliselt esitanud nõudmisi tolle väikese varanduse üleandmiseks ja sama perioodiliselt on prantsuse valitsus sellest keeldunud.

Kulla üleandmise vastu venelastele on ägedalt reageerinud Pariisi eestlased, samuti muidugi lätlased ja leedulased. Nad märgivad, et kahjuks ollakse liiga väiksearvulised, et nende hääl kõlaks nii valjult kui see momendil on vajalik.

Seetõttu pöörduvad Pariisi eestlased, lätlased ja leedulased oma kaasmaalaste poole kogu maailmas üleskutsega:

astuda viivitamatult vahele, et kuritegu vältida!

Selleks on vaja, et iga eesti organisatsioon, selts või ühing vabas maailmas, samuti iga eraisik, pöörduksid Gorbatshovi vastuvõtja, president Francois Mitterrandi poole (Palais de l'Elysee, Paris 75008).

Seda tuleks teha igasuguse viivituseta, tuletades meelde,

et Balti riikide kuld ei kuulu Prantsuse riigile ja et president Miterrandil pole õigust selle kulla üle läbirääkimisi pidada N. Liiduga.

Balti riikide kuld peab jääma Prantsusmaale balti riikide omandina, ootama nende riikide vabanemist N. Liidu ikke alt, kestku see nii kaua kui tahes.

Pidagem meeles, et meie kulla saatus Prantsusmaal sõltub meist igaühest, toonitavad Pariisi eestlased oma üleskutse lõpus.

SKAUTLUSE KAUDU EESTI MEESTE RIDADESSE!

Skautüksus LEMBITU MALEV kutsub

eesti poisse ja noormehi:

7—10 hundudeks, NOOLEPOISTEKS
11—13 skautideks, AMMUKÜTTIDEKS JA SÕJASÕITJATEKS
14—16 venduriteks, MÕÕGAMEESTEKS
17—25 vanemskautideks, NUIAMEESTEKS

Informatsioon ja registreerimine: 439-2563, 221-9735, 225-7173, 766-5107

Üksuse skaudikodu on Peetri kirik.

Pidulik avakoondus 28. septembril.

Rahutused Tshiilis

SANTIAGO — Politsei ja sõdurid tulistasid Tshiili pealinnas Santiagos demonstreerijaid kaks päeva kestnud rahutustel. Vähemalt 6 said surma. Politsei on arreteerinud 577 inimest protesti ajal, kes aeglustasid liiklemist, lõikasid läbi elektriliinid ja rööpvisid ärisid. Rahutuste organiseerija oli keelustatud, kuid põranda all töötav kommunistlik partei, avaldades sellega survet täieliku demokraatia taastamiseks.

Kanada esimene pangakrahh 62 aasta jooksul

Kahe panga kokkuvarisemine Lääne-Kanadas võib tähendada Ottawale miljardilist kaotust

Keskvalitsus võib kaotada ligi miljard dollarit rahalises kaoses, millesse on sattunud kaks lääne Kanadas asuvat panka. Üks Edmontoni pank on juba kokku varisenud ja teine on jõudsalt lähenemas pankrotile Calgarys.

Edmontoni panga (Canadian Commercial Bank) dramaatiline kokkuvarisemine toimus vaevalt kuus kuud pärast 225-e miljonilise toetuse saamist Kanada Keskvalitsuselt. Finantsminister Barbara McDougall teatas mõdunud pühapäeval, et Keskvalitsus ootab kohtulikku korraldust Edmontoni panga likvideerimiseks, mis on suuruselt 10-nes pank Kanadas. Samal ajal otsib Ottawa võimalusi Calgarys asuva panga kontrollimiseks (Northland Bank — suuruselt 14-es), kui see on ümber organiseeritud või on ühinenud mõne teise rahandusliku institutsiooniga.

McDougall keeldus ütlemast kui palju Ottawa võiks kaotada, kui mõlemad pangad varisevad,

öeldes et se oleneb pankade varade müümisest saadud sissetulekust.

Valitsuse poolt nimetatud Edmontoni panga likvideerija Garth MacGirr firmast Price Waterhouse, ütles pressikonverentsil, et on raske määritleda kui palju võlausaldajad, kaasa arvatud Ottawa, võivad raha päästa pärast panga likvideerimist. Asjatundjate arvates võib Keskvalitsuse kaotus ulatuda 950 miljonile dollarile, väljaarvatud juhul, kui sissetulek pankade varade likvideerimisest on ootamatult hea. Selle summa nimetamisel on loomulikult arvestatud ka Northland Bank'i kokkuvarisemist.

Senini on kõik kanada pangahoiused kindlustatud kuni 60.000-de dollarini The Canada Deposit Insurance Corp. kaudu.

Üllatusena teatas McDougall, et Keskvalitsus katab ka suuremad hoiused kui 60.000 dollarit.

Selle valguses peaks Ottawa halvimal juhul maksma 420 miljonit dollarit kindlustamata hoiuste eest Edmontoni pangas ja 470 miljonit dollarit kindlustamata hoiuste eest Calgary pangas. Sinna juurde tuleb arvestada ka Keskvalitsuse osatähed pangas, 60 miljonit dollarit. Kokkuvõtlikult siis 950 miljonit dollarit.

Pressikonverentsil McDougall teatas, et

— kindlustatud hoiused kuni 60.000-de dollarini makstakse välja kiiresti, eriti siis, kui hoiuste omanikkudel on rahalised raskused;

— kindlustatud hoiuseid on Edmontoni pangas 250 miljonit dollarit ja Calgary pangas 170 miljonit dollarit.

Kindlustamata hoiused, suuremad kui 60.000 kaetakse kahes faasis: umbes 60 senti iga dollari kohta koheselt pärast parlamendi vastavasisulist otsust (mõne nädala jooksul), ülejäänud 40 senti mõne kuu jooksul, nii kuidas panga (pankade) varade likvideerimine edeneb.

— kui mõni teine pank peaks pankrotti minema, siis on võimalik, et Ottawa ei kata kindlustamata hoiuseid ja et käesolev juhus on ainult ühekordne,

— asutatakse kolmeliikmeline nõuandev kogu, et määritleda, kuidas juhtida Kanada pangandust tulevikus,

— asutatakse parlamendi ja senati ühine komitee, et lähemalt määritleda, kuidas käesolev pankade kokkuvarisemine tegelikult toimus.

Saudi Araabia baasid USA'le kasutatavad

WASHINGTON — Saudi Araabia on öelnud USA'le, et nad lubavad Ameerika sõjajõududel kasutada oma baase N. Liidu „agressiooni" puhul või siis, kui nad pole enam ise suutelised kontrollima Pärsia lahe kriisiolukorda, teatatakse salajases Reagani valitsuse raportis.

Lääne-Saksa spionaazhilood laienevad

BONN — Lääne-Saksamaa nimetas uue ülema oma „peata" jäänud välisspionaazhi võrgule ja tegi hiljem teatavaks vastulöögi — kõrgemas astmes Ida-Saksamaa diplomaadi ärahüppamisest.

Kantsler Helmut Kohl nimetas Hans Georg Wiecki, 57-aastase vanema diplomaadi uueks välisspionaazhi osakonna ülemaks. Wieck oli varem saadikuks NATO juures ja asendab nüüd Herbert Hellenbroichi, kes vallandati spionaazhiskandaali tõttu, mis on vapustanud Bonni üle kolme nädala.

Ärahüpanud Ida-Saksamaa diplomaat on Martin Winkler, kes oli number kaks mees Ida-Saksamaa Argentiina saatkonnas. Kaks Lääne-Saksamaal ilmuvat ajalehte teatasid,

et ta on spioneerinud Lääne-Saksamaa kasuks ja põgenes kartuses, et Hans Tiedge, kes ära hüppas Ida-Saksamaale, võinuks ta seal paljastada.

Winkler olevat kaalukalt tähtis Ida-Saksamaa välisministeeriumile, kel on mitmeid poste Ladina-Ameerikas, kaasaarvatud Kuuba.

Lääne-Saksamaa spionaazhiskandaal laienes veelgi, kui Bonni valitsus lühiajaliselt vahistas ühe teise kõrgema vastuluure ohvitseri, kes siiski vabastati peale ülekuulamist, kuna polevat olnud kindlaid tõendeid, et ta olnuks pikemaaegne Ida-Saksamaa agent.

VABADE EESTLASTE HÄÄLEKANDJA

VABA EESTLANE

VÄLJAANDJA: O/Ü Vaba Eestlane, 1955 Leslie St. Don Mills, Ont. M3B 2M3

TEGEVTOIMETAJA: Hannes Oja

TOIMETAJA: Olaf Kopvillem

TOIMETUSE KOLLEEGIUM: Karl Arro, Heino Jõe, Olev Träss

TELEFONID: toimetus 444-4823, talitus (tellimised, kuulutused, ekspeditsioon) 444-4832

TELLIMISHINNAD Kanadas: aastas $54.—, poolaastas $30.— ja veerandaastas $16.—

TELLIMISHINNAD väljaspool Kanadat: aastas $68.—; poolaastas $37.— ja veerandaastas $19.—

Aadressi muudatus 70 c. — Üksiknumbri hind 70 c.

KUULUTUSTE HINNAD:
üks toll ühel veerul: $5.00, esiküljel $5.50

FREE ESTONIAN

Published by Free Estonian Publisher Ltd.
1955 Leslie St. Don Mills, Ont. M3B 2M3

Põhja-Ameerika Sõjameeste Päevadel toimunud laskevõistlusest osavõtjaile auhindade kätte andmine: Pildil vasakult J. Reinoja, A. Jurs ja esimesele kohale tulnud Endel Ruberg, teiseks jäänud Raimond Tralla ning kolmandale kohale tulnud Walter Tera.
Foto: Tommy Tomson

Kommentaar

Meil kõigil on kindlasti veel meeles kuidas siinpool raudeesriiet asuti endist KGB ülemat Juri Andropovi kiitma kui poliitbüroo tegi talle austava ettepaneku asuda pärast Leonid Brezhnevi surma partei keskkomitee peasekretäri kohale. N. Liidu uut võimumeest ülistati kui suurt läänemaailma sõpra, kes on kantud liberaalsetest ideedest, kes armastab läänelikku muusikat ning eelistab vodkaklaasi asemel tõsta joogiklaasi, mis on täidetud ehtsa shoti viskiga ja soodaveega. Õnnetunne läänes oli suur — lõpuks ometi oli Kremlis võimule pääsenud mees, kellel oli maailma probleemide hindamisel laiem silmaring ning kellest võis loota ida ja lääne lepitajat ning senise vaenu vaigistamist, isegi lõplikku likvideerimist.

Pettumus oli muidugi suur kui peagi selgus, et Andropov oli paiguti palju julmem mees kui tema eelkäija Brezhnev. Andropov ei hakanud mitte ainult N. Liidu elanikkonnalt senisest suuremat tööpanust välja pressima ning venelaste ja allaheidetud rahvaste pöidlakruvisid pingutama, vaid võttis senisest rangemad toonid peale ka välispoliitilises sektoris, asudes kogu oma prestiizhiga Andrei Gromõko paindumata välispoliitika selja taha. Lühidalt: Juri Andropov näitas ennast täielikult põhjaliku kooli saanud KGB mehena, kes hakkas nüüd oma pikaajalisi politseiteenistuses omatud kogemusi riigi juhtimisel viljelema. ....

Kuid huvitav — nüüd, mil Juri Andropovi isiku ümber tekkinud müüdid läänemaailmas juba ammu on vaibunud ja selle sünge politseimehe tõelisi omadusi põhjalikult tndma on õpitud, siis N. Liidus ei ole Andropovi ülistamine veel kaugeltki raugenud, vaid see kerkib ühel või teisel kujul järjekindlalt avalikkuses veepinnale. Juri Andropovi legend on saanud viimasel ajal eriti suure tõuke uue dokumentaalse filmiga, mis kujutab teda suure inimesena ning armastusväärse isiksusena, kes kõigele muule lisaks omas ilusa lauluhääle ning kirjutas armastuslaulet oma naisele. ....

Film kannab tiitlit „J. V. Andropov: lehekülgi ühest elust". See on põhiliselt tunnipikkune dokumentaalfilm, kuid sisaldab siiski väga vähe filmistseene Andropovist ja tema elust. Film on üles ehitatud peamiselt fotodele, intervjuudele ja nende kohtade näitamisele ja kirjeldamisele, kus Andropov töötas. Filmi vaatajad näevad tema sünnikohta ühe Lõuna-Venemaa raudteelase majas ning tema töökohti Karjalas, Ungaris, julgeolekuteenistuses ja lõpuks Kremlis Venemaa ja allaheidetud riikide kõrgema juhina. Noor Andropov ilmub filmilinale fotodel, mis kujutavad teda noorkommunistide organiseerijana Volga jõe piirkonnas ja partisanide juhina Karjalas Teise maailmasõja ajal ning fotodele lisatud intervjuudes kirjeldavad kaasaegsed teda suurepärase lauljana, kes õpetas oma alluvatele partisanidele laulukunsti.

Andropovi reeturlikku tegevust Budapestis, kus ta oli Ungari ülestõusu ajal N. Liidu saadikuks, manatakse filmi jälgijate ette üksikute stseenidega ungari ülestõusust 1956. aastal. Filmis kirjeldatakse Andropovi kangelasena ja ungarlaste abistajana, kuid ülestõusu stseenide näitamisel ei ole ühtegi vene tanki, millede abil ungarlaste vabadusvõitlus teatavasti likvideeriti. Andropovi 15-aastasele tegevusele KGB juhina on pühendatud mõned pikad filmilõigud, mis näitavad teda KGB lõpuklassile kõnet pidamas ning tema lahkumissõnavõttu KGB teenistujatele, kui ta asus Kremlis poliitilisele tegevuspõllule. Paljude teiste kaasaegsete ja Andropovile lähedal seisnud inimeste hulgas intervjueeritakse ka tema abikaasat, kes jutuajamisel mainib, et ta kohtas Juri Andropovi ühel komnoorte kokkutulekul, kus pärastine KGB ülem esines lauluettekannetega. Pärast tuttavaks saamist hakkas Andropov kirjutama oma tulevasele naisele armastuslaulet, mida ta jatkas veel 50-aastaselt.

Kahtlemata ilus ja südantlõhestav lugu mehest, kelle hingel lasub tuhandeid inimelusi ning sadu

(Järg. lk. 3)

Punaste spioonide tallermaa

Suurema spionaazhiorganisatsiooni paljastamisel valitseb alati ebaselgus kui suured on reetmise läbi tekkinud kahjud, samuti kulub selleks palju aega enne kui võrgu tegevuse ulatus ja isikuline koosseis selguvad. Need probleemid vaevavad ka Lääne-Saksamaa ametivõimusid, kes on hakanud päevavalgele tooma suuremat kommunistliku Saksamaa salalureorganisatsiooni, mille haardeulatus küündis isegi Lääne-Saksamaa presidendi von Weizsäckeri kabinetti.

Esialgsed andmed vihjavad spurtele kahjudele ja kaotustele, mis hõlmavad lääne-saksa luureteenistuse, Bonni valitsusasutuste tegevuse ja tõenäoliselt ka lääne ühise kaitseorganisatsiooni NATO saladused. Luureorganisatsiooni peategelane Hans Joachim Tiedge, kelle ootamatu põgenemine Ida-Berliini pani liikuma paljastamisoperatsiooni, töötas Lääne-Saksamaa luureteenistuses juhtival kohal, pidades tihedaid sidemeid eeskätt Ida-Saksamaal töötavate lääne-saksa agentidega, mis muudab kogu loo veelgi keerulisemaks ja kahjustavamaks, kuna karta on, et Tiedge annab Ida-Saksamaa võimude käsutusesse lääne agentide nimekirja, mis tähendaks nendele meestele ja naistele surmaotsuse kuulutamist.

Spionaazhilood ei ole Lääne-Saksamaal uudiseks, kuna demokraatlikku Saksamaad peetakse maailma suurimaks kommunistlike agentide tegevuspõlluks, mis annab tööd tagasihoidlike arvestuste kohaselt umbes 3000-le punaste agendile. Erakordselt suur kommunistlike salakuulajate arv Lääne-Saksamaal on arusaadav ja mõistetav, kuna Saksa liiduvabariik moodustab tugevaima ja paremini relvastatud Ühendriikide liitlase Euroopas ning siin asuvad ka suured Ameerika sõjaväebaasid. Moskva teenistuses olev Ida-Saksamaa luureteenistus saadab pidevalt Lääne-Saksamaale agente, kes saabuvad läände peamiselt antikommunistlike põgenikena, kuid hakkavad kohe otsima võimalusi juhtivatele ja sensitiivsetele kohtadele pääsemiseks. Ühine keel ja ühine rahvus on nende tegevusele suureks teetasandajaks ning paljud ei tunne oma reeturliku tegevuse pärast südamevalu, kuna nad vihkavad Ühendriike ja teisi läänеriike sama intensiivselt nagu N. Liitu, kuna lääs on Saksamaa jagamises ja praeguses õnnetus olukorras nende arvates sama suur süüdlane nagu N. Liit.

Pisiagendid, kelledest palju töötavad ka punaste agitaatoritena, ei ole Lääne-Saksamaa võimudele ja luureteenistusele siiski nii suureks probleemiks nagu hästiorganiseeritud suuremad luurevõrgud, mille tippmehed ja tippnaised on jõudnud Bonni administratsioonis juhtivatele kohtadele. Seoses praeguse luureteenistuse afääriga meenutatakse eriti Ida-Saksamaa meisterspioon Günther Guillaume't, kes töötas enda üles omaaegse Lääne-Saksamraa kantsleri ja sotsialistide parteijuhi Willy Brandti lähemaks nõuandjaks ja isiklikuks sõbraks. Guillaume afäär tekitas sellise suurte dimensioonidega skandaali, et Willy Brandt oli sunnitud 1974. aastal kantsleri positsioonist loobuma.

Seni päevavalgele kerkinud andmete kohaselt oletatakse, et Tiedge afäär võib võtta sama suure ulatuse nagu need sündmused, mis said saatuslikuks Brandtile. Tiedge salaluurevõrku kuulunud isikutest on kolm salapäraselt kadunud — tõenäoliselt samuti üle piiri Ida-Saksamaale põgenenud — kuna mitut kahtlusalust õnnestus politseivõimudel arreteerida. Lääne-Saksamaa luureasutuste ja politseivõimude suuremaks probleemiks praegu on selgeks teha kui kaua Tiedge organisatsioon töötas, kuna sellest olenevad suurel määral lääneriikide julgeolekule tekitatud kahjud.

Tiedge afäär on kahtlemata suureks löögiks Lääne-Saksamaa kantslerile ja kristlik-demokraatliku partei juhile Helmut Kohl'ile ja tema administratsioonile. Esmajoones häirib see tema vahekordi teiste NATO riikidega, kes hakkavad umbusaldama Bonni administratsiooni ja tema julgeoleku aparatuuri. Kohli positsioon on seda hõredam, et Ida-Saksamaale põgenenud spionaazhiringi juht Tiedge oli juba pikemat aega tuntud alkoholikuna ja ülejõu elajana, kelle võlad olid kasvanud kümnetesse tuhandetesse dollaritesse. Sel puhul jääb ainult imestada, et Lääne-Saksamaa julgeolekuteenistus juba varem tema tegevusele tähelepanu ei pööranud ning tema reeturlikku tegevust ei paljastanud. Kantsler Kohl astus nüüd küll drastilise sammu ja vallandas Lääne-Saksamaa luureteenistuse juhi Heribert Hellenbroichi, kuid see aktsioon ei paranda olukorda ja näitab ainult, et Bonni siseministeerium ei olnud salateenistuse kontrollimisel ja vaos hoidmisel oma ülesannete kõrgusel.

Kuid Helmut Kohli probleemidele tuleb seoses Ida-Berliini salaluureoperatsioonide paljastamisega läheneda veel teisest aspektist, kus tsentraalset osa mängib Ida-Saksamaa ja sealne kommunistliku partei juht ja kõrgem võimumees Erich Honecker. Kohl on ilmselt oma välispoliitilise liini kaugemaks eesmärgiks seadnud kahe Saksamaa ühendamise küsimuse ning on võimaluste ja antud olukordade piirides astunud pidevalt samme, et saksa rahvas tunneks ennast vaatamata risti läbi Saksamaa aetud okastraataedade ja miiniväljade ning erinevate poliitiliste rezhiimide ühise rahvana. Rahvuslikke paleusi silmas pidades on ta andnud kommunistlikule Ida-Saksamaale pidevalt majanduslikke toetusi ning on katsunud leida teid ja võimalusi Berliini vallist ning kahe Saksamaa vahele rajatud hävitusvööndist läbi tungimiseks külastusreiside taotlemisega ida ja lääne sakslaste vahel. Ta on ostnud suurte summade eest Ida-Saksamaalt vabaks ka neid inimesi, keda kommunistlik rezhiim on poliitilistel põhjustel vangistanud.

Ida-Saksamaa kommunistliku rezhiimi poolt Moskva käsul organiseeritud uue suure salaluureorganisatsiooni paljastamise puhul on Kohl sunnitud konstateerima, et ta koostöö otsimise ja punasest bebetoonvallist läbitungimise poliitika on ebaõnnestunud. Tema head tahet ja õilsaid kavatsusi on Ida-Berliinis kasutatud ainult Moskva kommunistliku impeeriumi laiendamisaktsioonidele tee tasandamiseks, mis paneb Kohli ja tema partei tema liitlaste silmis raskesse olukorda.

Willy Brandti positsioon oli pärast Günther Guillaume paljastamist kahtlemata palju kõikuvam kui Helmut Kohlil, kellel ei olnud spioonidega isiklikult midagi tegemist, kuid Tiedge afäär on siiski talle ja tema administratsioonile nii sise- kui välispoliitilistes sektorites oma tumeda varju heitnud ja selleks kulub palju aega enne kui see vari aegamööda haihtuma hakkab.

K. A.

„Me oleme Ontarios äärmiselt õnnistatud"

Ontario mitmekultuuri ja kodakondsuse ministri Lily Munro kõnest

Canadian National Exhibition ja Ministry of Citizenship and Culture pakkusid Ontario mitmekultuuriliste organisatsioonide esindajaile ja etnilisele meediale lantshi, kus kõnelejaks oli minister Lily Munro, kelle kõnes oli palju meie ühiskonna ossa puutuvat, mistõttu avaldame sellest suurema osa.

Pärast II maailmasõda on Ontario vastu võtnud enam kui kaks ja pool miljonit immigranti; viimasel loendusel meie rahvastikus oli 85 erinevat gruppi millega oleme mitmekülgsuses järgmised ÜRO'le. Meil on vastastikuse arusaamise kliima ja mõistmine ning sotsiaalse harmoonia tase ning rahu, mida paljud teised kadetsevad.

Mitmekultuurilisus on demograafiline fakt paljudes teistes maades, kuid Kanada seisab üksinda, kus mitmekultuurilisus on saanud avalikuks poliitikaks. Ontarios see poliitika rõhutab, et me tunnustame ja respekteerime kõiki nende erilise kultuuripärandiga.

See tiivustab meid säilitama ja jagama seda üksteisega.

Veelgi enam, see lubab täit ligipääsu ja osavõttu provintsi elust.

On mitmeid maid, nagu USA, kus on inimõigused seaduseandlusega kindlustatud diskrimineerimise vastu erirassi või usundi alusel. Kuid USA-sarnases sulatusahjus kultuurid on allaheidetud ja lahjendatud ühe domineeriva kultuuri tõttu. Mõned väidavad, et USA süsteem annab riigile suurema rahvusliku identsuse tunde, kuid Kanadas, eriti Ontarios me usume, et meie rahvuslik identsus ongi meie kultuurilise koostise mitmekülgsus. Pole mingit kahtlust, et me Ontarios ja Kanadas oleme äärmiselt õnnistatud.

Kuid me ei või olla enesega rahulolevad. Meie vabadus ei anna meile õigust teiste võitlusi unustada.

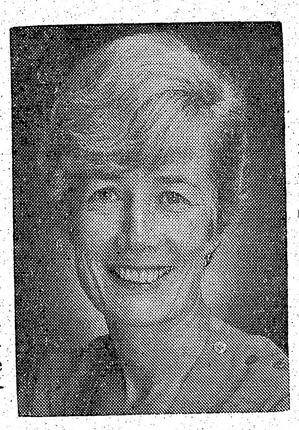

Lily Munro

See annab meile vastutuse ja kohustuse mälestada rahutuid maid, mis on paljude meie sõprade ja naabrite kodumaad.

Kui me tahaksime mõtelda Ontariole, kus vanu haavu võib ravida ja me võime elada rahulikku elu, me ei tohi kunagi unustada oma naabrite mure ja kurbuse põhjusi.

Praeguse Lõuna-Aafrika kõrval on palju teisi riike kus käib võitlus inimõiguste saavutamiseks. Näiteks ida-bloki riikides. Missuguseid kannatusi, missugust valu, milliseid solvamisi on toimunud ideoloogilistel põhjustel ja meie Lõuna-Aasia naabrid on näinud verevalamisi religiooni nimel.

Ontarios ja Kanadas me tunneme kaastunnet kui meie naaber tunneb valu.

Aga me peame olema väga ettevaatlikud, et me ei too oma vana viha enesega siia kaasa. See on koht, kus me respekteerime teiste vaateid.

See on koht, kus me võime töötada rahulikul viisil, neist probleemidest üle saada ja kindlustada, et neid mitte ei korrata siin Ontarios.

Me ei ole jõundnud veel mitmekultuursuse tipule. Me oleme tasemel, kus me aktsepteerime ükstei-se erinevusi, me naudime teiste traditsioone, aga veel pole kõik erigrupid esindatud kõigil tasemeil meie ühiskonnas. Sellega me peame homme edasi minema, mis pakuks täit osavõttu võimu jagamisel. See homme algas 24. juunil Ontarios, kui liberaalide partei võimule tuli.

Uus valitsus on mitmete muude asjade hulgas teinud otsuse hoolitseda paremini ja kasutada kasulikumalt meie loodusavaraid. Samuti me usume, et peame paremini hoolitsema, tunnustama, arendama ja kasutame meie inimressursse.

Paljud ontariolased, kunstnikud, leiutajad ja ettevõtjad on sõna tõsises mõttes „libisenud läbi sõrmede" ja läinud sinna, kus nad on saanud tunnustust ja kus nende andeid on täies ulatuses kasutatud.

Üks suuremaid eesmärke mul mitmekultuuri ja kodakondsuse ministrina on näha, et igal ontariolasel on tõesti võimalus võrdseks osavõtuks ja seda kõigil tasemeil. Kui õpetaja ma tean, et paljud meie paremad ajud on läinud kaotsi enne kui need olid isegi väljaarenenud. Süsteem ei lasknud mitmel inimesel kasvada. Neid muudatusi ei saa teha üleöö, meil on palju tööd teha sel alal. Me vajame selleks ühist visiooni, ühiseks ettevõtlikkuseks suuremat tunnet ja tugevamat usku enestesse. Aga nii meeldiv kui see on pole kasu mugavalt istumisest ja filosofeerimisest, meil on vaja plaane, me vajame juhtimist.

Esimeseks me peame ehitama ja tugevdama meie ühiskonna sisestruktuuri efektiivsemaks inimressursside ja loovate jõudude rakendamisega. Selleks peame alustama pidevaid läbirääkimisi absoluutseist vajadusist. Ja see pole vajalik vaid juhtide hulgas, vaid need kõnelused peavad ulatuma igaüheni.

Me peame kollektiivse visiooni viima oma kodudesse, koolidesse, töökohtadesse, meelelahutuslikku tegevusse ja jumalakodadesse.

Kommunikatsiooni meedia peab näiteks olema tehtud kättesaadavaks igaühele. Meil on hea etniliste ajalehtede, raadiojaamade ja tv-kanalite võrgustik, aga ma mõtlen, et me võime teha enam meedia pealiinis sellega, et tunnustame oma provintsi mitmekülgset iseloomu. Mul pole vaja mitte ainult jätkata olemasolevate programmidega, vaid me peame leidma paljusid uusi loovaid algatusi.

Minu ministeerium tahab töötada rohkem lähedaselt teiste ministeeriumite ja valitsusasutustega kindlustamaks,

et ontariolased saavad seda toetust, mida nad vajavad totaalseks ligipääsuks kõigile hüvistele, mis sel provintsil on pakkuda.

Koos haridusministeeriumiga ma vaatan, et võrdsed hariduslikud võimalused on omal kohal. See süsteem peaks olema tehtud mitmekülgsele rahvale, mitte rahvas surutud sellesse süsteemi.

Ka tahan ma töötada koos töö-ministriga kindlustamaks programme ja teenindusi, parandamaks kommunikatsioone mitmekultuurilises töökohas igas provintsi nurgas. Nende programmide läbi on meie eesmärgiks aidata organisatsioone mitmekultuurilises tööjõududes ja võimaldada immigranttööliste osavõttu täielikust tööst.

(Järg lk. 3)

VALVEARST NÄDALALÕPUL

7. ja 8. septembril
dr. M. Leesment, tel. 481-6834

14. ja 15. septembril
dr. J. Marley, tel. 921-7777

KGB käsilane sai Eestis keeleteaduse doktoriks

Okup. Eestist saabunud teateil on seal kaitsnud doktori väitekirja teemal: „Sõnavara kvantitatiivse süsteemi uurimise probleemid ja meetodid (eesti andmestiku põhjal)", Juhan Tuldava, kes töötab Tartu ülikoolis saksa filoloogia õppetooli juhatajana.

Juhan Tuldava, endise nimega Haman, sai tuntuks aastate eest Läänes, kui ta esines põgenikuna ja oli väga edukas Rootsis. Tema tegevus pidi Rootsi järele aset leidma USA-s, kuhu ta ka saabus, kust ta varsti pärast saabumist oli sunnitud lahkuma, kuna avastati julgeoleku asutuse poolt tema sidemed ja arvatavasti ka ülesanded KGB agendina. Ta siirdus Rootsi tagasi kadus seal ootamatult ja ilmus siis „veepinnle" Tartu ülikooli õppejõuna.

Ta oli Rootsis elamisaja järele otsustades andekamaid mehi keelte alal. Sattunud aga KGB teenistusse polnud tal võimalik täita ülesandeid mis antud KGB poolt, kuna USA julgeolekuvõimud avastasid, mis mees on Juhan Haman-Tuldava.

„Tahan lauljaile sisendada professionaalse tunde"

Toronto Eesti Segakoori uus juhataja Asta Ballstadt vestleb oma kavadest ja soovidest.

Möödunud kevadel asendas Asta Ballstadt Toronto Eesti Segakoori senist koorijuhti Uno Kooki, kes pärast kauaaegset koorijuhi ametit asus teenitud puhkusele. Uus koorijuht ütleb, et kevadel olid mõned harjutused ja ta peab seda aega heaks koorijuhtide vahetamisele, oli just parasjagu aega koori tundma õppimiseks.

Asta Ballstadt

A. Ballstadt ütleb, et kevadel oli siiski juba rohkem kui vaid kerge tutvus, uue koorijuhi juhatusel lauldi Peetri koguduse leerilaste õnnistamisel ja tehti laulumatk Montreali eestlaste suvepiirkonda Lättemäele, millest küllalt arvukas koosseisus osa võttis. Üldiselt on koor jätnud positiivse mulje ja ta usub, et võib nendega hästi töötada. Kuna kevadel toimus tutvumine, siis nüüd teab ta kust kooriga peale alustada.

A. Ballstadt on algaval kooliaastal õppetööst vaba, mis annab talle rohkem aega süveneda kahe koori juhatamise töösse, sest lisaks T. E. Segakoorile on tal juba enne olnud ülesandeks Vana-Andrese koguduse segakoori juhatamine.

Selle vaba aasta tõttu ta võttis ka uue segakoori oma juhtida ja tahab süveneda koorimuusikasse, mis töö kõrval pole alati võimalik. Tahab ka ise sellest õppida.

Aga tal on muudki teha omal vabal aastal. Ta on hakanud ise muusikat tegema. Ta ostis Saksamaalt „Bechstein" tiibklaveri ja tahab sellega harjutada, kuna on lihtsalt võlutud selle suure muusika instrumendi resonantseist bassidest ja kõlavaist sopranitest. Nii ta harjutabki igal päeval 3—4 tundi oma lemmikuid Brahmsi, Debussyd, Bachi ja eesti heliloojaid Tubinat ja Raidi. Teeb seda otse kontserdi ulatuses, mis põhjustab küsimuse: ehk on koguni kontsert kavas?

Ta pareerib selle küsimuse vastusega, et ta on ainult oma uuest klaverist vaimustatud. Ta oli sellel saanud varem mängida tuttavate juures ja imetlenud selle kõla. Siis järgneski ostmine.

Saksamaal tehakse iga klaverit üksikult meistritööna, mis nõuab ühe tegemiseks kogu aasta.

Ta külastas Saksamaad ja käis vaatamas Lääne-Berliinis kuidas ta suur pill oli sealses klaveritööstuses valmistatud. Nii ta siis teebki esialgul kodus muusikat iseenese huvides.

Viimane võimalus on seda hinnalisem, et töötades koolides, kooridega ja solistide saatmisega, pole ta kunagi enesele aega leidnud ja nüüd saab enese huvides musitseerida, end otse muusikasse sulatada, muusikaks muutudes.

Minnes tagasi peaaine juurde, millised on ta plaanid T. E. Segakooriga algava hooaja alul, ütleb ta, et kõigepealt tahab ta teada, mis hääled tal on.

Seda saab ajajooksul ka harjutustega, aga parem on seda juba ette teada, mis materjal tal vormida on,

et seda repertuaari valimistel kasutada, ega ei võtaks kavasse tööd, mis tõuseb üle koori suutelisuse.

Seda tundmist saab kergesti teostada hääleseadega. Irene Loosberg, suurte kogemustega muusikaõpetaja on lubanud teha hääleseade, misjärel hakatakse laulu printsiipide kohaselt intonatsiooni arendama. T. E. Segakooris on mehi võrreldes naistega vähe, mistõttu tuleb naiste häälte osas teha mõningaid ümberkorraldusi, nii et koori tasakaal ühtlustuks.

Segakoorile on mehi vaja. Ta avaldas lootust, et mõned eemalejäänud leiavad võimaluse tagasitulekuks. Hea oles muidugi kui saaks juurde ka nooremaid hääli.

Asta Ballstadt ütleb, et häälte ümberpaigutamisega suudab ta koori intonatsiooni ja puhtust suurendada, et hääled muutuvad heledamaks ja saavad puhta nüansi, mutudes ka paindlikumaks. See võib nõuda aega.

Kuid ta ütleb enese unistuseks olevat, et kooril oleks professionaalne tunne, et nad oleksid kooris laulu pärast, et mõnda laulu professionaalselt laulda,

et igaüks jälgib juhatajat, et oleks muusikaline õhkkond, kus igaüks töötaks. See pole nii kerge sellise suure kooriga kui väiksega, aga seda saavutatakse aja jooksul.

Sellisele harmoonilisele koorile on tal mõttes valida mitmekülgset ja huvitavat repertuaari. Tema meelislauludeks on kus muusika ja tekst on saavutanud lüürilise kooskõla. Ta tutvus juba T. E. Segakoori senise repertuaariga ja leidis kui võrd ulatuslik see oli. Ta tahab sellest valida mõnda, mida viimasel ajal pole enam lauldud, kuid seniseile lisada kaasaegsete eesti heliloojate loomingut. Ka kanada heliloomingut peaks koori kavas olema, kuna kooril tuleb esineda mõnikord kanada publikule.

Ta usub entusiastlikult, et kui häälte ümberkorraldus on tehtud ta võib häid tulemusi saavutada. On vaja vaid põhilisi lauluelemente korrastada,

et hääl oleks puhas samaaegse hääldamise ja hingamisharjutustega ning siis on segakoor võimeline paljuks.

Neljapäeval, 12. septembril algava hooaja peamine ülesanne on kevadisele kontserdile ettevalmistamine, mis peab olema muusikaliselt läbitöötatud kontsert, mis pakub kuulajaskonnale midagi uut, kuid ka tuttavat, mis sisendab lauljaisse tunde, et me teeme, tahame midagi hästi teha.

Ta imetleb kooriliikmete kohusetundlikkust harjutustel käimisel.

Juba selles ilmneb haruldane truudus eesti laulu vastu, mis pole omane nooremale generatsioonile.

See annab ka julguse toredaiks tulevikuplaanideks.

Ja kui meenutada veel ta enese klaveriharjutusi, siis jääb võimalus, et näeme teda ennastki tuleval aastal klaverikontserdil või vähemalt segakoori laulude vahel. Millal me viimati nägime teda pianistina?

H.

„Me oleme Ontarios..."

(Algus lk. 2)

Ka tahame rohkem teha mitmekeelses teeninduses. On vajalik, et iga ontariolane võib avaldada oma muresid ja saada vastust nende oma keeles.

Mitte ükski isik ei tohiks välja jäädа selle provintsi elust, kuna ta ei või saada informatsiooni keeles mida ta mõistab.

See pole mitte ametlike keelte tähtsuse vähendamine sel maal, kus iga isik võib nautida kõiki kodakonsuse hüvesid. Ministeerium toetab inglise kui teisekeele õpetamist kogu provintsis.

Muidugi jätkatakse täies ulatuses mitmekultuuriliste organisatsioonide toetamist. Ministeeriumi eelarvest on sel kuul määratud 4 miljonit dollarit ühiskondlike organisatsioonide teeninduste toetamiseks.

Meil on kavas suurendada püüdlusi ühiskonna ehitamiseks konverentside abil, nagu oli äsjane hispaania konverents ja eelolev korea konverents.

Tahame jätkata ühiskonna juhtide treenimist, kultuuridevahelist treeningut ja töötada koos vabatahtlike komiteedega julgustamaks vabatahtlikkust ja laiendamaks vabatahtlikkuse sektorit.

Sel aastal meie uus Yong Leaders Tomorrow Program pakub haruldasi võimalusi noortele väärtuslike kogemuste saamiseks juhatuseliikmeina.

Kõik need püüdlused, mis nimetatud on mind veennud, et mitmekultuursust ei saa eraldada kodakondsusest. Need on sama mündi kaks külge, õigused ja kohustused, andmine ja võtmine, saamine ja panusega vastamine. Selleks peame pakkuma õigusi ja privileegiume tõelisele mitmekultuursele ühiskonnale ja tutvustama inimesi, kes võtaksid kodakondsuse vastutust.

Üks peamine soov ministrina on ebanormaalse inimtalentide rikkuse aktiviseerimine ja kasutamine selles provintsis.

Ma soovin näha mitmekülgse Ontario iseloomu mitte ainult mitmekultuuri pidustusil, kui väärtuslikud ja meelelahutuslikud need ka ongi — aga ma soovin näha nende esindatust päris tipptasemel otsuste tegemisel.

Uskuge mind, ma tahan aktiviiselt töötada nägemaks et see saab tehtud. Ja ma ei räägi ainult tipptasemest aladel, mis langevad minu ministeeriumi alla. Ma räägin 282 komiteest, komisjonist ja asutusest, milles Ontario valitsus teeb oma määramisi.

Tahan teostada plaani, mis kindlustab kvalifitseeritud kandidaatide nimetamist mitmekülgse etnokultuurilise tagapõhjaga komiteedesse, komisjonidesse ja teistesse otsuseid tegevaisse asutusisse. Tahan tugevasti töötada selleks. Me elame provintsis, kus ollakse uhked oma mitmekultuurilisele identsusele ja ma soovin, et see pegelduks igas Ontario asutuse ruumis.

Kuna te saate juhatust ja juhtkonda minu ministeeriumilt, nii ootan ma teie panust teadmiste ja kogemuste alal. Ma arvestan teiega nagu te arvestate minuga.

Meil on soliidne alus, millele ehitada. Kui me tahame tõesti harmoonilist mitmekultuurset ühiskonda, siis me peame minema edasi sellele alusele ehitamisega.

Me peame minema edasi, investeerides oma rahvale, arendades oma inimressursse ja ehitades ühiskonna, mis baseerub suurepärasusele, väärtuste jagamistahtele ja koostööle.

See ühiskond võib anda lootust meie noortele, julgeolekutunde meie vanadele ja ruumi ning hoolitsust, mis võib lubada igaühele tema võimete kohaseks edasijõudmise. Me soovime ühiskonda, mis annab kõigile ontariolastele uhkusetunde ja teostusevõimalusi, ja ühiskonna, mis annab meile lootusi ja inspiratsiooni neile inimestele maailmas, kes kannatavad vahekordade teravuse pärast, mille on põhjustanud mittesamaväärsused ühel või teisel viisil. Selleks peame kõik koos töötama.

Ene-Ann Kukk-Shewchuk

Välisvõitluse tähelepanu Kanada ühiskonda

Meie välisvõitluse üks nõrgemaid külgi on järjekindla kontakti hoidmine poliitiliselt mõjukate Kanada ringkondadega. Sellele peaks uus valitud EKN'u liikmeskond palju enam tähelepanu osutama, kui seda on teinud eelmised koosseisud.

Ene Kukk-Shewchuk

Üheks sarnaseks võimaluseks, peale Balti Õhtu Ottawas, oleks ühe järjekindla loengutesarja organiseerimine, kus käsitlemist leiaksid nii ajaloolised kui ka aktuaalsed probleemid seoses kommunismiga, kaasaarvatud kommunistide tegevusest Eesti Vabariigi vastu. Meil on siin mandril palu häid lektoreid ja olles rääkinud nendega, nad tuleksid hea meelega kas Ottawasse või Torontosse. Kuid see ei peaks mitte piirduma ainult eesti päritoluga lektoritega, vaid võib olla ka külalisrääkijaid teistest ikestatud rahvustest. Sarnast moodust on juba mitmeid aastaid kasutanud poola, ukraina ja tshehhoslovakkia rahvusgrupid Ottawas ja väga edukalt. Eriti mõjukas oleks see sellepärast, et Ottawas asub ka Nõukogude Liidu saatkond. Valik kõneleja osas langeks EKN'u liikmetele ja kohalik Eesti Selts hoolitseks tehnilise külje eest.

Paljud kanadalased usuvad veel tänapäevalgi, et kommunismi pole võimalik rakendada Kanadas. Tõsiasi seisab selles, et kommunistliku võlmu jaluleseadmiseks Kanadas on Nõukogude Liidu kasutuses üsna laialdane kriminaalne element ja ka nende arv pole mitte väike, kes on pahatahtlikud, nõrdinud, kättemaksuhimulised, pettunud, laisad või kadedad. Need on inimesed, kes on valmis töötama kommunismi kasuks kui olukord selleks küps on. Ka on Kanadas hästi treenitud ja kindlameelseid kommuniste veel tänapäevalgi.

Ottawa Eesti Seltsi, mille esinaine ma praegu olen, tegevus kommunistliku vastupropaganda osas on piirdunud pealmiselt selgitusmaterjali andmisega kanadalastele siinse HOMELAND'i tegevuse raamides. Seda üritust tuleks võrrelda Torontos peetava KARAVAN'i tähtsusega. Sarnane tegutsemisviis on omajagu piiratud, sest külastaval publikul puuduvad poliitilised huvid meie probleemide ja eesmärkide osas. Teiseks soovib külastaja ainult rääkida viis kuni kümme minutit ja siis jalutab edasi.

Sellepärast, et meie kommunismivastane töö avaldaks mõju Kanada rahvale, peaksime leidma võimalusi kuidas meie huvides ära kasutada ajakirjandust, televisiooni ja raadiot. Tuleks ka positiivselt mõtelda nende saatkondade peale, kes on meile sõbralikud, alates Ameerika Ühendriikide saatkonnaga Ottawas. Esialgselt tuleks sarnaste kontaktide loomisega alustada eraviisiliselt. Näiteks, kõige suuremat vastupanu avaldavad televisioonijaamad väites, et nemad ei tegele rahvusgruppide sisemiste poliitiliste küsimustega. Jääb nagu mulje, et siin on tegemist ettekirjutatud normidega kuidas käsitleda Ikestatud Rahvaste probleeme avalikkuses. Torontos peaks see olema kergem, sest seal töötab juba mitmekultuuriline televisioonijaam, ka on seal kaks raadiojaama, millised on juba aastaid tegutsenud vähemusrahvaste programmidega.

Avalikult saaksime käsitleda probleeme, millised on seotud Helsingi kokkuleppe põhimõtetega, sest sellele dokumendile on alla kirjutanud nii Kanada kui ka Nõukogude Liit. Need probleemid oleksid: perekonnaliikmete ühendamine teiselpoolt raudeesriiet, usu- ja sõnavabadus ja tolliga seoses oleva küsimused. Taotledes väljaränu viisat saaksime ühendust töö- ja immigratsiooniministeeriumiga ja Kanada Õigusteadlaste Kojaga. Iga Nõukogude Liidu keeldumine heidaks halba varju nende tegevusele. Meie oleme seda võimalust väga vähe kasutanud kommunismi vastases võltluses.

Minu kogemustest siin Ottawas töötades pean nentima, et koostöö Torontos asuva EKN'u ja Ottawa Eesti Seltsi vahel on väga nõrk. See laseb arvata, et puudub tugev side ka teiste eestlaste organisatsioonide ja EKN'u vahel. Suurem Nõukogude Liidu vastane tegevus leiab aset Ottawas, kas demonstratsioonide või muude ürituste korraldamise näol. Sellest on siinsed eestlased saanud teada alles nö. viimasel minutil ja siis on peaaegu võimatu enam midagi mõjuvat organiseerida, et tagajärgi näidata.

Eestlastena peame kaasa aitama oma õiguste jalule seadmisel antikommunistliku vastupropagandaga Kanada ühiskonnas. Eriti on meil selles suhtes suuri väljavaateid inimõiguste propageerimisega siinsete Kanada ühiskonnaliikmete keskel. Samuti on EKN'u liikmete kohuseks ka hoolitseda selle eest, et meie järelkasvav põlv oleks teadlik kommunistlikust hädaohust maailmale. Olgu meile selleks juhis antud endise Eesti riigivanema Jaan Tõnison'i poolt, kes ütles „Vaatamata sellele, et meie rahvas on väike, sellest hoolimata meie oleme üks rahvas". Kuigi Eesti on okupantide võimuses ja peab läbi elama ajajärgu, kus tahetakse venestada eesti rahvast, jääb meie kohustuseks siin mandril juhtida tähelepanu kõigele sellele, mis aset leiab inimõiguste rikkumisel meie kodumaal.

Kommentaar

(Algus lk 2)

terrori- ja sabotaazhiakte. Venelased küsivad aga uudishimulikult, millest see tuleb, et Andropov on Lenini kõrval ainus N. Liidu kommunistlik tegelane, kelle elust on pärast surma valmistatud film? Filme on vändatud ka Stalini, Hrushtshovi, Brezhnevi ja Tshernenka ülistamiseks — kuid ainult nende elu ajal, siis kui nad võimul olid. Vastus näib siin olevat päris lihtne ja loogiline: filmi valmistamiseks käsu andmisega tasub praegune võimumees Mihhail Gorbatshov oma truule sõbrale ja eestkostjale, kes tema Kremli võimuredelil kõige kõrgemale pulgale upitas.

AMI

VABA EESTLANE
kaks korda nädalas

	Maksab Kanadas:	Väljaspool Kanadat:
Aastas	$54.—	$68.—
Poolaastas	$30.—	$37.—
Veerandaastas	$16.—	$19.—

I KLASSI POSTILE LISADA SAATEKULU JÄRGMISELT:

I klassi postiga (kiripostiga):	Kanadas:	USA-s:
aastas	$59.— + $42.—	$47.—
poolaastas	$32.— + $21.—	$24.—
veerandaastas	$17.— + $10.50	$12.—

VÄLJASPOOL KANADAT ja USA-d:

LENNUPOSTIGA aastas $132.—, poolaastas $69.— ja veerandaastas $36.—

Aadressi muudatus 70 centi. Üksiknumbri hind 70 senti

USA aadressidele „ZIP CODE"

Kanada aadressidele palume märkida „POSTAL CODE" ja pangatshekk või rahakaart kirjutada FREE ESTONIAN PUBLISHERS nimele.

Tellimine saata:

VABA EESTLANE

1955 Leslie St., Don Mills, Ont. M3B 2M3

Palun mulle saata VABA EESTLANE aastaks / poolaastaks / veerandaastaks — tavalise / kiripostiga alates ..... 19..... Tellimise katteks lisan $..... ainjuures rahas / tshekiga / rahakaardiga. (Raha saata ainult tähtkirjas).

Nimi .....

Aadress .....

KALLIST VENNANAIST

MARIA ÜPRAUS'i

sündinud 3. jaanuaril 1913
surnud 31. augustil 1985 Pärnus

mälestavad leinas

MARGARET RAID perekonnaga
VANDA PORMEISTER perekonnaga
HELGA KONTUS perekonnaga

„Isa, Sinu kätte
annan ma oma vaimu!"

Kauaaegset head sõpra

ARVO VOOGLAID'i

leinavad kurbuses

ANITA
KATRIN ja MIHKEL
ANU ja JAAN
JUTA
ANNE
EVE
KATI

ARMAST ÕEMEEST JA SUGULAST

ARVO VOOGLAID'i

mälestavad kurbuses

BERNARD abikaasaga
JULIUS perekonnaga Rootsis
TÕNU perekonnaga
HILDE ja HERMAN
ALMA Rootsis

Puhka rahus võõramaa mullas.

Armast alati abivalmis sõpra

ARVO VOOGLAID'i

mälestab ja avaldab kaastunnet MIILILE perekonnaga

TORONTO EESTI INVALIIDE-TOETAV NAISRING

Leinas mälestame lahkunud

ARVO VOOGLAID'i

Sügav kaastunne abikaasale ja pojale

ATS PAULUS abikaasaga
REIN LAANEP abikaasaga

OOTAMATULT LAHKUNUD ARMAST SÕPRA

ARVO VOOGLAID'i

mälestavad leinas

HJALMAR ja SALME KULD
JAAN ja LIIA SUTT
KALJU ja LEA VÄHI
JÜRI, ENE ja MICHAEL SUTT

Lahkunud kallist sõpra

ARVO VOOGLAID'i

leinab

VALVE ROSIN

LAHKUS IGAVIKKU MEIE KAUAAEGNE HEA SÕBER

ARVO VOOGLAID

Sügav kaastunne abikaasale ja poja JAAN'ile!

Mälestavad leinas

KARL ja LINDA NOVEK

Kauaegset head tuttavat

ARVO VOOGLAID'i

mälestavad leinas

PRIIDU ja PAULIINE TILT
LINDA LUNTER
ANTONIE LAHT

Puhka rahus!

ARMAST SÕPRA

ALBERT RAMMUL'it

mälestavad leinas

ADELE BRUNHOF
OLEV TRÄSS perekonnaga
REINO TRÄSS

Armast sõbrannat

ARMILDE POOM'i

mälestab leinas

TAMARA MAALSTEIN

RASKE HAIGUSE TAGAJÄREL IGAVESELE UNELE SUIKUNUD

PREESTER

VAMBOLA HIIESALU

mälestavad

TORONTO EESTI APOSTLIKU ÕIGEUSU kogudus ja vaimulikud
PÕHJA-AMEERIKA EESTI APOSTLIKU ÕIGEUSU praostkond ja vaimulikud
EESTI APOSTLIKU ÕIGEUSU KIRIKU SINOD

Armast

MILDE POOM'i

mälestavad kurbuses

EHA ja PAUL
VIRVE ja MATI

KIRIKUD

EELK PEETRI KOGUDUS

817 Mt. Pleasant Rd. Toronto
Ont. M4P 2L1

Praost Andres Taul. Tel. 483-4103
Tel. kiriku kantseleis 483-5847
Õpetaja Edgar Heinsoo
Tel. kodus 283-9387,
kirikus 483-6848

Organist dr. Roman Toi

JUMALATEENISTUS pühapäeval, 15. septembril kell 11 hommikul. Teenib õp. E. Heinsoo. Jutlus teemal: „MIDA MA PEAN TEGEMA, et saada õndsaks".

Jumalateenistusele järgneb kirikus PIIBLITUND — teemad: 1) KAS KRISTLIK ELU TÄNAPÄEVASES MAAILMAS ON ÜLDSE VÕIMALIK? 2) MIS ON ÜHE TÕELISE KRISTLASE TUNNUS?

Pühapäeval, 22. septembril KODUMAALT LAHKUMISE AASTAPÄEVA jumalateenistus ja PÜHAPÄEVAKOOLI ALGUS — kell 11 hommikul. Laulab Cantate Domino dr. R. Toi juhatusel. Tooge lapsed pühapäevakooli!

Jumalateenistusele järgneb kirikus PIIBLITUND — „SAMMUD JA KONTROLLPUNKTID, KUIDAS IGAÜKS VÕIB TULLA UUELE JA TÕELISELE USULE" — õp. E. Heinsoo.

CANTATE DOMINO proovid algavad 4. septembril kell 7 õhtul all saalis. Juhatab dr. Roman Toi. Uued lauljad teretulnud!

NAISRINGI tegevus algab kolmapäeval, 18. septembril kell 2 p.l. naisringi ruumis. Ühinege naisringi tegevusega — olete oodatud!

INGLISKEELSED JUMALATEENISTUSED igal pühapäeval kell 9.30 hommikul. Samal ajal pühapäevakool. 15. septembril — armulaud.

Õpetajate kõnetunnid kolmapäeviti kl. 9.30—12 päeval ja neljapäeviti kl. 6—8 õhtul.

Koguduse kantselei on avatud teisipäeviti kl. 10—6 ja neljapäeviti kl. 12—3.

TORONTO KOLMAINU EESTI EV.-LUT. USU KOGUDUS

Kirik. 619 Sherbourne St.,
Toronto (Sherbourne'i allmaa jaam on kiriku kõrval).

Õpetaja O. Gnadenteich
112 Fallingbrook Rd.,
Scarborough, Ont.

Telefon 698-7977 või 766-7853
Kantseleis, telefon 921-9417

JUMALATEENISTUS on pühap., 15. sept. kell 1.30 p.l.

ÕPETAJA KÕNETUNNID on iga kuu teisel esmaspäeval kella 6—8 kiriku kantseleis.

TORONTO EESTI VABAKOGUDUS

562 Jones Ave., Toronto, Ont.

Jutlustaja E. Saraoja
20 Thorncliffe Ave.
Toronto, Ont. M4K 1V5
Tel. 463-6223

Kolmapäeval, 11. sept. kell 7.30 õhtul piibli-palvetund.

Pühapäeval, 15. septembril kell 11 hommikul JUMALATEENISTUS Teenivad H. Eller ja E. Saraoja.

Kolmapäeval, 18. septembril kell 7.30 õhtul piibli-palvetund.

TORONTO EELK JAKOBI KOGUDUS

Kirik: Redeemer Luteri kirik
(Bloor ja Indian Rd.)

Õp. T. Nõmmik, 501 Davisville Ave., Toronto M4S 1J2
Tel. 483--2478 ja 1-527-0410

Pühapäeval, 15. septembril kell 17.00 JUMALATEENISTUS Torontos.

ÕPETAJA KÕNETUNNID: igal neljapäeval kell 18.00—19.90 omas kodus, 501 Davisville Ave., Torontos. Igal esmaspäeval kell 18.00—19.30 Hamiltoni kiriklas, 3 Mapleside Ave., Hamilton, tel. 527-0410.

KIRIKUD

ELK PEETRI KOGUDUS

7 Mt. Pleasant Rd. Toronto
Ont. M4P 2L1

st Andres Taul. Tel. 483-4103
. kiriku kantseleis 483-5847
Õpetaja Edgar Heinsoo
Tel. kodus 283-9387,
kirikus 483-6848

Organist dr. Roman Toi

MALATEENISTUS pühapäe-
15. septembril kell 11 hommi-
Teenib õp. E. Heinsoo. Jutlus
l: „MIDA MA PEAN TEGE-
et saada õndsaks".

alateenistusele järgneb kiri-
IIBLITUND — teemad: 1)
KRISTLIK ELU TÄNAPÄE-
S MAAILMAS ON ÜLDSE
ALIK? 2) MIS ON ÜHE
ISE KRISTLASE TUNNUS?

apäeval, 22. septembril KO-
AALT LAHKUMISE AASTA-
A jumalateenistus ja PÜHA-
AKOOLI ALGUS — kell 11
ikul. Laulab Cantate Domino
. Toi juhatusel. Tooge lapsed
äevakooli!

alateenistusele järgneb kiri-
IIBLITUND — „SAMMUD JA
ROLLPUNKTID, KUIDAS
KS VÕIB TULLA UUELE JA
ISELE USULE" — õp. E.
00.

NTATE DOMINO proovid al-
4. septembril kell 7 õhtul
alis. Juhatab dr. Roman Toi.
lauljad teretulnud!

SRINGI tegevus algab kol-
eval, 18. septembril kell 2 p.l.
ngi ruumis. Ühinege naisringi
sega — olete oodatud!

LISKEELSED JUMALATEE-
USED igal pühapäeval kell
ommikul. Samal ajal püha-
kool. 15. septembril — armu-

tajate kõnetunnid kolmapäe-
l. 9.30—12 päeval ja neljapäe-
l. 6—8 õhtul.

guduse kantselei on avatud
äeviti kl. 10—6 ja nelja-
ti kl. 12—3.

**ONTO KOLMAINU EESTI
.-LUT. USU KOGUDUS**

irik. 619 Sherbourne St.,
ronto (Sherbourne'i allmaa
jaam on kiriku kõrval).

Õpetaja O. Gnadenteich
112 Fallingbrook Rd.,
Scarborough, Ont.

efon 698-7977 või 766-7853
ntseleis, telefon 921-9417

ALATEENISTUS on pühap.,
t. kell 1.30 p.l.

ETAJA KÕNETUNNID on iga
eisel esmaspäeval kella 6—8
kantseleis.

**TORONTO EESTI
VABAKOGUDUS**

Jones Ave., Toronto, Ont.

Jutlustaja E. Saraoja
20 Thorncliffe Ave.
Toronto, Ont. M4K 1V5
Tel. 463-6223

napäeval, 11. sept. kell 7.30
iibli-palvetund.

apäeval, 15. septembril kell
mikul JUMALATEENISTUS
vad H. Eller ja E. Saraoja.

napäeval, 18. septembril kell
htul piibli-palvetund.

**RONTO EELK JAKOBI
KOGUDUS**

rik: Redeemer Luteri kirik
(Bloor ja Indian Rd.)

T. Nõmmik, 501 Davisville
Ave., Toronto M4S 1J2
l. 483--2478 ja 1-527-0410

apäeval, 15. septembril kell
JUMALATEENISTUS Toron-

ETAJA KÕNETUNNID: igal
päeval kell 18.00—19.90 omas
, 501 Davisville Ave., Toron-
Igal esmaspäeval kell 18.00—
Hamiltoni kiriklas, 3 Maple-
Ave., Hamilton, tel. 527-0410.

TORONTO EMMANUELI EVANGEELNE KOGUDUS

21 Swanwick Ave.
Tel. 698-5645

Jutlustaja Allan Laur,
72 Appleby Cres.
Markham, Ont. L3R 4L2
Tel. 477-6248

Kolmapäeval, 11. septembril kell 7 õ. PALVEÕHTU.

Pühapäeval, 15. septembril kell 2 p.l. PÜHAPÄEVAKOOL lastele ja PIIBLIKOOL täiskasvanuile.
Kell 3 p.l. JUMALATEENISTUS. Kõneleb Allan Laur. Lauluettekandeid. (Buss Eesti Kodust kell 1.15 p.l.)
Kell 6 õhtul ingliskeelne JUMALATEENISTUS. Kõneleb Allan Laur.

Teisipäeval, 17. septembril kell 11 hommikul. Pensionäride ja vabade PALVEKOOSOLEK.

Kolmapäeval, 18. septembril kell 7 õhtul PALVEÕHTU.

EELK TORONTO VANA ANDRESE KOGUDUS

383 Jarvis St., Toronto,
Ont. M5B 2C7

Õpetaja Udo Petersoo

3714 Beechollow Cr.
Mississauga, Ont. L4Y 3T2
Tel. 624-6128 või 625-5930
kirikus 923-5172

Organist pr. Asta Mitt
Koorijuht pr. Asta Ballstadt

Pühapäeval, 15. septembril kell 11 hommikul pühapäevane JUMALATEENISTUS.

Pühap., 22. sept. kell 4 p.l. kodumaalt lahkumise tähistamise JUMALATEENISTUS. Solist sopran Silvia Preem.

Pühapäeval, 29. sept. kell 11 hommikul pühapäevane JUMALATEENISTUS.

Koguduse segakoori harjutused esmaspäeviti kell 7 õhtul kiriku saalis.

Käsitööring alustab oma tööd 10. septembril 1985 kell 11 hommikul. Teretulemast endistele ja uutele käsitööhuvilistele!

Õpetaja kõnetunnid teisipäeviti kella 6—8 õhtul ja neljapäeviti kella 2—8 õhtul.

Kiriku kantselei on avatud neljapäeviti kella 10 hommikul kuni kella 8 õhtul.

TORONTO EESTI BAPTISTI KOGUDUS

883 Broadview Ave.
Tel. 465-0639

Pastor K. Raid
36 Bards Walkway,
Willowdale, Ont. M2J 4T9
Tel. 499-6488

„VABADUSE KUULUTUSE"

raadiosaated igal pühapäeval kell 3 p.l. WHLD 1270 kc.

Pühapäeval, 15. sept. kell 11 hommikul JUMALATEENISTUS, PÜHAPÄEVAKOOLI algus. Kõneleb Linda Reins „Liüdia pöördumine", soololaul.

Kell 6 õhtul KUULUTUSKOOSOLEK: K. Raid „Psalmid".

TORONTO EESTI AP.-ÕIGEUSU KOGUDUS

R R 5, Orangeville, Ontario

Praost E. Lepik
Tel. 1-519-941-4309

Pühapäeval, 22. septembril kell 11 hommikul SURNUAIAPÜHA JUMALATEENISTUS York kalmistul sektsioon N. (Yonge tänavapoolses otsas.) Teenib praost E. Lepik. Laulab koguduse segakoor Johannes Järvalt'i juhatusel. Laululehed.

KALLIST VENDA

ALFRED HOFFMAN'i

surnud 5. septembril 1985 Torontos

Leinab

õde VILHELMINE perekonnaga Eestis

Armast

ARMILDE POOM'i

leinavad

LEO ja ÕIE SAAR
EDGAR ja VILMA LANDERS
EDGAR ja INGRID KINK
ARTUR ja MARI KARP

KAUAAEGSET ARMAST SÕPRA

SIR ALFRED'i

leinavad kurbuses

ILLE-MAI ja JANIS

Ootamatult lahkunud armast

ARMILDA POOM'i

mälestavad kurbuses

LINDA AAREND
AILI ja LEMBIT PLOOM perekonnaga

Puhka rahus!

Armast kolleegi ja EKKT liiget

ALFRED HOFFMANN'i

leinavad kurbuses

MAI JÄRVE
ABEL LEE abikaasaga
ARTHUR MIHKELSOO
ANTS VOMM
BENITA VOMM

Armast sõpra

ALFRED (Taavo) HOFFMAN'i

mälestab leinas

JÜRI RAMJALG

Armast

ERIKA KUUSK'e

mälestavad kurbuses

KARL VIIRLAND abikaasaga
HARALD LEMBER abikaasaga

Unustamatut sõpra

ALFRED HOFFMAN'i

mälestab sügavas leinas

VEGI PRESS

Lahkus igavikku meie armas kaasvend, cand. med. vet.

JAKOB KUNSING

sünd. 18. nov. 1906 Sangastes, Valgamaal
surn. 29. juunil 1985 Sydneys, Austraalias

Mälestab leinas

Korp! FRATERNITAS TARTUENSIS

Lahkus meie armas vilistlane

FRIEDRICH MUST

Surnud 17. augustil 1985 USA-s

Mälestab leinates

KORPORATSIOON SAKALA

Meie armast sõpra

ERIKA KUUSK'e

mälestavad kurbuses

ADOLF ja LIISA LIND

Surma läbi lahkunud kallist õde

SOHVIA NÕULIK'ku

sündinud ALLIK
sündinud 30. juunil 1908 Kihelkonnal, Saaremaal
surnud 23. juulil 1985 kodumaal

mälestab leinas

Ülestõusmise hommikul näeme jälle.

õde ALIDE TOOP perekonnaga

Sügavas leinas kümnenda surma aastapäeva puhul

mälestan Sind

KAAREL

Sind kannan mõttes,
puhka rahus!
Me üheks jääme
olles lahus . . .

ILLI

Armast abikaasat

VIKTOR REILJAN'it

esimesel surma-aastapäeval, 9. septembril

mälestab leinas

AINO Thunder Bay's

Suurim tänu kõigile, kes minu armsa ema

HELMI KIVISIKK'u

leinatalitusest ja matusest osa võtsid ja teda mälestusannetustega või lilledega austasid. Eriliselt suur tänu õp. T. Nõmmikule, E.E.L.K. Hamiltoni kogudusele, naisringile, Hamiltoni Pensionäride Klubile ja Ida-Kanada Sinodile.

Poeg RAIN

Armast sugulast

ROSETTE E. UUSRAND'a

mälestab kurbuses

MIHKEL LINDAU perekonnaga

Vene sõdur lasti maha Ida-Saksamaal

Nõukogude Liidu ja idasaksa üksused lasksid maha ühe nõukogude ärakaranud sõduri, kes püstolkuulipilduja peos, röövis ühe takso ja kihutas minema. Põhjuseks oli, et ta oli saanud teate venna langemisest Afganistanis. Auto sõitis aga venelaste ja idasakslaste poolt Jena juures ülesseatud teetõkkesse, kus sõdurid mehe kuulipildujatulega vastu võtsid. 80 lasku olid meest tabanud.

Murray E. Newbigging
Ltd.
Matusebüroo
Aastakümnete kogemus eestlaste teenimiseks. Oskuslik nõuanne ja mõõdukad hinnad.
M. WAYNE HAMILTON
Funeral Direktor
733 Mount Pleasant Rd., Toronto, Ont. M4S 2N4
(lõunapool Eglintoni)
Helistada tel. 489-8811 ● 489-8002

SPORT

Peagu 7-kilone havi andis esikoha

Eesti kalasportlased lõpetasid suvehooaja

Pühapäeval, 25. augustil korraldas Eesti Õngitsejate ja Jahimeeste Klubi oma liikmetevahelise — käesoleva suvehooaja viimase kalapüügivõistluse Simcoe järvel, klubi poolt väljapandud auhindadele.

Kogumine algas Park Motelli restorani parkimiseplatsil kell 7 hommikul. Võistluse algus kell 8. Tugeva vihmasaju tõttu paljud hilinesid ja paistis, et seekordne võistlejate arv on väga vähene.

Peale klubi esimehe H. Riko poolt võistluse korra kohta antud juhtnööre sõitsid võistlejad paatide järve laskmise ja üürimise kohtadesse, kust sõideti Royal Beach'i ja indiaanlaste saare vahelisele järve alale õnne proovima. Ilm oli võistluse kestel sajune, tuli hoolega valvata, et vihmavesi krae vahele ei voolaks.

Pärast võistlust koguneti perekond Rein Hõbeda talu avarale õuele saagi kontrollimiseks ning kaalumiseks. Selkorral tegi seda klubi esimees, sest temal täna ei „näkanud".

Kontrollimisel selgus, et 18 võistlejat vähendasid Simcoe järve kalade arvu 20-ne priske havi ja ühe pisikese bassi võrra.

Selgus ka, et kalaõnne ei ole võimalik leida ega osta, vaid õnne peab õngitsejal enesel olema. Nii juhtuski, et elupõlised ja kirglikud õngesportlased pidid leppima vähematega või hoopis ilma jääma.

Kaalumisel selgus, et kõige priskema ja raskema havi oli püüdnud Royal Beach'is elav kalasportlane E. Martinson, tulles esimesele kohale 6 kg, 950 gr haviga. Teine E. Harilaid 6 kg 230 gr ja kolmas J. Summa 4 kg 935 gr. Kõik kohtadele tulnud said klubi poolt väljapandud auhinnad. Ainukese bässipoja oli saagiks saanud E. Uibopuu ja sai sellega bässile väljapandud auhinna.

Kui kalad kaalutud siirduti ruumi keha kinnitama. Taluperenaise Selma Hõbeda ja abiliste poolt oli valmistatud hapukapsaid sinna juurde kuuluvaga, ei pudunud ka õngitsejate traditsiooniline toit viinervorstid. Seekord kuulusid asja juurde ka kuum kohv ja koogid, nii kujunes õngitsemise hooaja lõppvõistlus väärikalt pidulikuks.

Ka tehti kindlaks, et kogu saagi raskus pidi olema üle 60-ne kilo.

J. S-gi

I. Sambla parim jahilaskur

24. ja 25. augusti nädalalõpul oli Toronto Eesti Õngitsejate ja Jahimeeste Klubil kaks üritust, kahes eri kohas.

Laupäeval, 24. augustil toimus klubi liikmetevaheline jahilaskevõistlus haavlipüssist Läti Jahiklubi „Berzaine" laskerajal. Võistlus algas kell 10 hommikul ja toimus rändkarikale ning klubi poolt väljapandud auhindadele. Hommikuse tugeva vihma ja udu tõttu osutus osavõtjate arv väheseks, ainult kaheksa kütti ei kartnud, et vihm neid ära „sulataks".

Võistlusel, mida juhtis klubi esimees, kujunesid tagajärjed siiski rahuldavaks. Esikohale tuli I. Sambla, kes laskis 50-st võimalikust 40, omades rändkarika ja klubi auhinna, teine H. Sõrmus 32 ja kolmas M. Rand 28, mõlemad said klubi poolt väljapandud auhinnad.

Keegi imestas: „laskmine on küllalt kallis lõbu ja kui ilm on nii halb miks nad siis nii väga „põmmutama" kipuvad?" Sellele on ainuke vastus: Laskemeistriks võib saada ainult pideva harjutamisega. Sellepärast klubi juhatus korraldab oma liikmetele laskeharjutusi ja võistlusi mõttega, et laskmist ei õpita metsas, vaid laskerajal.

J. S-gi

Spordiuudiseid kodumaalt

Kishinjovis, N. Liidus peetud ujumisvõistlusel sai Urmas Viirpuu hõbemedali meeste 4 x 100 m kombineeritud teateujumises, pronksmedali nii 100 m liblik- kui 200 m kompleksujumises aegadega 59,19 ja 2.14,50. 200 m liblikujumises tuli ta 2.13,74-ga neljandaks.

Kustas Peder ujus vabalt 200 m ajaga 2.00,83, 400 m 4.14,37 ja 1500 m 17.06,27. 4 x 200 m teateujumisel kuulus Peder hõbemedalile tulnud meeskonda.

Annely Kerna saavutas kaks pronksmedalit naiste 100 m seliliujumises ajaga 1.09,91 ja 200 m seliliujumises ajaga 2.29,15. Kaja Paljasmaa oli kolmas naiste 800 m vabaujumises 9.26,03-ga, 400 m vabaujumises 4.41,28-ga neljas.

☆

N. Liidu rallimeistrivõistlustel Liepajas esinesid edukalt Eesti rallisõitjad. Hõbemedali võitsid paidelased Margus Virkoja ja Ülo Ennok, pronksmedali tallinlased Väino Tupits ja Ado Parbo. Medalid jagati 10. klassis („Volgad"). Viiendal kohal samas klassis olid Siim Otti—Valmond Priks.

Pronksmedalid said ka 9. klassis (2000 kuupsentimeetrit) sõitnud vennad H. ja U. Mets, seitsmendal kohal samas klassis Ilmar Reissar —Rein Talvar, kaheksandal Raido Rüütel—Tõnu Vunn, kümnendal Aavo Pikkuus—Aarne Timusk.

☆

N. Liidu allveeorienteerumise meistrivõistlustel Brestis saavutas Aini Leik kolmandal võistluspäeval väikse hõbemedali. Tiina Krutov oli viies ja Tatjana Semikolenova 11-es.

Pärast eesti kalasportlaste edukat havipüügi võistlust järgnes saagi kaalumine. Pildil ees klubi esimees H. Riko, seisavad vasakult E. Lood, K. Paap, A. Lukk, M. Rand, E. Vaher, H. Suurna ja E. Uibopuu. Foto: J. Säägi

ILMUS

AARAND ROOSI

ESTONIA a nation unconquered

Ajalooline ülevaade, iseseisev Eesti, II maailmasõda, N. Liidu okupatsioon, eestlased paguluses, diplomaatiline staatus.

Suurepäraselt kokkuvõtlik teos eestlastest ja nende püüdlustest täiendatud rohkete fotodega, mis sobiv võõrastele tutvustamiseks. 96 lk.

Hind $5.00 pluss saatekulu 70 centi

Saadaval „VABA EESTLASE" talituses

ILMUS SUURTEOS

„EESTI VABADUSRISTI KAVALERID"

Kordustrükk samanimelisest teosest, mis ilmus Tallinnas aastal 1935 Vabadusristi Vendade Ühenduse Keskjuhatuse väljaandel. Suures formaadis, eeskujulikus trükitehnikas, nägusas köites, 405 leheküIge. Eesti Vabadusristide originaalkujutused värvitrükis. Teos sisaldab elulood koos piltidega kõige vapramatest kangelastest ja poliitikutest, kes lõid iseseisva Eesti Vabariigi, samuti välismaiste ajalooliste isikute nimed, kes rahvusvaheliselt kaasa aitasid Eesti iseseisvuse teostumisele. Teos on tegelikult Eesti iseseisvuse sünnilugu, mille omamine ikestatud Eestis on poliitiline kuritegu.

Kirjastus Välis-Eesti & EMP Stockholm

Tellimine saata VABA EESTLASE talitusele hinnaga $50.—

RAAMAT SAADETAKSE VÄLJA ÕHUPOSTIGA ROOTSIST

ILMUS KOGUTEOS

METSAÜLIKOOL

suures formaadis, 226 lk, palju fotosid

Kaastöölised professorid:
ILSE LEHISTE, IVAR IVASK, FELIX OINAS j.t.
Artikleid eesti kultuurist ja muust
Toimetanud HEINO SUSI

Saadaval Vaba Eestlase talituses

Hind $25.— pluss saatekulu $1.50

MÜÜGIL VABA EESTLASE TALITUSES:

S. Veldenbaum — TUNDMATA TULEVIKKU	$20.—	$15.0
H. Susi — METSAÜLIKOOL	$25.—	$1.50
AJARAAMAT 264 lk., köites	$22.—	$1.—
A. Mägi — EESTI RAHVA AJARAAMAT	$22.—	$1.—
Ants Vomm RISTSÕNAD I	2.50	.70
Ants Vomm RISTSÕNAD II	2.25	.70
Uku Maasing — KIRSIPUU VARJUS luuletusi 1948—49	12.—	$0.50

Faktide ja legendide TALLINN

6.

Vaatamata, et eestlased olid Tallinna rajanud kunagi teise aastatuhande algul ja taanlased linna asutanud 1219, tõeliselt linnaks sai Tallinn siiski hiljem. See oli Taani kuningas Erik IV Adraraha (Plogpennig), kes aastal 1248 andis Tallinna linna õigused ja kehtestas Lüübeki seaduse, mille alusel Tallinna kohtuasjades võis edasi kaevata Lüübeki raele. „Ametlik" linn algab sellest peale. Tõeliseks linnaks muutumise protsess oli keeruline ja ka aeglane. Taani kuningavõim ja Mõõgavendade Ordu omavahelistes tülides saavutasid üksmeele ainult siis, kui Põhja-Eesti maakondade eestlased neid ründasid ja neist vabaneda tahtsid.

SAKSLASTE SISSERÄND TALLINNASSE

Tallinna tänapäeva probleemiks on venelaste ja teiste N. Liidu rahvaste massiline sissetung Tallinna. Pooled Tallinna elanikest, kui mitte enam, on praegu mitte-eestlased. Sedasorti võimu ülevõtmine ei ole esmakordne Tallinna ajaloos. Kui Valdemar II pärast linna ülevõtmist Tallinnast lahkus, siis määras ta asehalduriks Lundi peapiiskopi Andreas Suneseni. Piiskop Andreas oli Pariisis koolitatud mees, kuid julmur, kes maa laastamise ja elanike massilise tapmisega asus Põhja-Eestis Taani võimu kindlustama. Ta ei saanud seda kaua teha, kuna haigestus pidalitõppe ja pidi juba 1221 Taani tagasi minema. Aga ta kujundas valitsemise stiili, mis hiljem 1343 põhjustas eestlaste ülestõusu, mida tuntakse Jüriöö mässu nime all.

Igal juhul — varases Tallinnas olid ainult taani ametnikud ja sõdurid. Linna töö ja tegevus nõudis aga suurt hulka töökäsi. Need olid enamasti eestlased, kes ka varem olid tegutsenud kohapeal käsitöö ja kaubitsemisega. Et Tallinna kindlustada sakslastele, selleks hakkas Mõõgavendade Ordu 1230 sisse tooma ja meelitama saksa kaupmehi Ojamaalt ja saksa linnadest ning oskustöölisi müüride ning kindlustuste rajamiseks. Ordu ja Taani võimu ebakõlad lõpetas ajutiseks paavsti vahendusel sõlmitud Stensby rahuleping 1238, millega Tallinn ja P.-Eesti jäid Taanile. See kestis aga kuni 1343 jüriööni. Meeleheitesse viidud eestlased tapsid siis maa taanlastest puhtaks ja pärast seda (1346) müüs Taani kuningas maa 19.000 hõbemarga eest Saksa Ordule. Sellega lõppes taanlaste osa Tallinna asutamise loos.

ALATI UMBES POOLED EESTLASED

Tallinna vanema elanikkonna kohta ei ole täpseid andmeid. Arvatakse, et 14. sajandil oli Tallinnas umbes 4000 elanikku, 15. sajandi keskpaiku arvatakse elanike arvuks 7000—8000. Elanike arvu ja müüriga ümbritsetud ala arvestades oli Tallinn 15. ja 16. sajandil Põhja-Euroopa suuremaid linnu, jättes selja taha Stokholmi, Rila ja Kopenhaageni. Poole selle suurlinna elanikest moodustasid eestlased — lihtsatest töölistest käsitöömeistriteni. Eestlaste käes oli kaupade toimetamine laevadele ja laevadelt maha, mida tegid paatide omanikud — mündrikud, mitmesugused käsitööd, suur osa sepatööst, hõbesepis täielikult, kiviraiumine ja kaubitsemine. 13. sajandist kuni 15. sajandi alguseni võis iga Tallinna kodanik vabalt toota ja kaubitseda. Kitsendused tulid siis, kui „lake hakkas vedelamaks jääma" — käsitöö- ja kaubitsemise tulud vähenema. Suurkaupmeeste gildide poolt hakati siis kehtestama kitsendavaid eeskirju, mis surusid eestlased, soomlased ja rootslased tulusematelt tegevusaladelt kõrvale. Takistati isegi eestlaste võtmist õpipoisteks, et nad tulevikus ei pääseks meistriteks.

Sel ajal tekkisid Tallinnas esimesed rahvuslikud vastuolud ja algas eestlaste saksastumine, et nii rahvuse muutmisega kindlustada paremaid tingimusi.

TALLINN TAUDIDE KÜÜSIS

Mitte ainult Tallinnas, vaid kogu keskaegse Euroopa linnades oli hügieen ja sanitaar-olud tänapäeva mõistete kohaselt kohutavad. Pühkmed ja roiskveed valati tänavarentslitesse, käimlad olid sageli lahtised ja voolasid välja tagahoovidesse. Loomulikke hädasid toimetati väravate ja majanurkade taga. Loomulikult haises niisugune linn eriti suviste soojade ilmadega. Inimeste haigestumine oli sagedane ja arstiabi puudulik. Kohutavat hävitustööd tegi katk ja teised taudid, millega inimeste arv vahest vähenes kuni poole võrra.

Tallinnat tabas katk korduvalt aastatel 1315, 1464, 1504—1505, 1515—1520, 1549, 1603. Mõnel korral oli suremus nii suur, et inimesi ei saadud matta normaalselt, vaid korjused aeti lihtsalt ühishaudadesse. Katku ajal lokkas ebausk ja nõidus, sest kiriku-usk ega palved ei suutnud aidata. Hädasid oli teisigi — uputused ja kahjutuled.

ÜLEMISTE UPUTAB TALLINNAT

Legend Ülemiste vanakesest ja Tallinna uputamise ähvardusest ei ole aluseta. Ülemiste järve veepind on praegu ligi 40 meetrit kõrgemal merepinnast ja maapinna tõusuga suureneb see vahe veel pidevalt. Tallinna all-linn asub klindi all ja alla voolav järv võib suure osa linnast ära pühkida.

Meil pole andmeid sellest ajast, kui Härjapea jõgi Järveküla (see oli Ülemiste üks vanu nimesid) järvest ja kaljuseinast alla kohises. 18. ja 19. sajanditest aga pärinevad teated korduvatest suurvetest ja uputustest, millal Ülemiste vesi uhtus Tallinna all-linna tänavaid. Aastal 1718 murdis Ülemiste suurvesi läbi kaitse-ehitused ja ujutas üle terved linnaosad. Sama lugu kordus 1761 ja 1784.

Viimane suurem üleujutus oli Tallinnas aastal 1867, kui konstrueeriti Tallinnale sel ajal moodsat veevarustuse süsteemi. Selleks kaevati magistraaltoru paigaldamise kanalit, mis ulatus Ülemiste järvest Lasnamäe paekaldani. Järvel oli seekord erakordselt kõrge veeseis. Tormist tekkinud lained murdsid läbi muldtõkke, mis ajutiselt eraldas pae sisse raiutud kanalit ja Tartu maanteesse kaevatud kraavi. Ülemiste vood tormasid alla ja uuristasid Tartu maantee liivasesse pinga sügava ja laia jõesängi.

„Relvalsche Zeitung" 1867 nr. 128 kirjutas selle kohta: „Vesi voolas merre läbi Retschka (Härjapea?) jõesängi ja ujutas üle laiad alad Tartu ja Narva maantee vahel. Vesi hävitas sillad ja katkestas tänavaliikluse. Tartu maanteel oli kohati 4 jalga vett. Nähti, kuidas vesi linna karja koju tulekul kariloomi edasi kandis, kuni need kõrgematel kohtadel jälle jalad alla said. Kõige rohkem kannatasid Maakri tänava elanikud. Vesi tõusis siin 3—6 jalga. Vaesemad elanikud, kes elasid Retschka jõe ümbruse hurtsikutes, kaotasid peaaegu kogu varanduse."

SÕDADE AJAL PÕLETATI MAHA EESLINNAD

Tallinna uputuste ajal said peamiselt kannatada need inimesed, kes elasid eeslinnades väljaspool linnamüüri. Vaesed kannatajad olid nad ka siis kui vaenulikud väed piirasid Tallinna. Esimestel sajanditel, kui piirajateks olid põhja-eestlased ja saarlased, puudusid Tallinnal müürivälised eeslinnad. Need olid aga olemas, kui algas Vene-Liivi sõda (nõukogude ajaloos on „Vene" välja jäetud, „Liivi" on alles) 16. sajandi keskel. Et venelastele linna piiramist raskemaks muuta, hävitati ja põletati maha kõik ehitused, mis asusid väljaspool.

Tuletõrje organiseeritud kujul puudus ja tuleohu korral tõttasid kõik kodanikud kustutustööle. Üks tõsisemaid tuletõrjelisi korraldusi, mille andis Tallinna raad, oli siis kui tsaar Ivan IV (Hirmsa) 50.000-line vägi kuus nädalat Tallinnat piiras. See oli jaanuarist märtsini 1577. Venelased pommitasid linna tulekuulidega ja rae korraldusel tuli kodanikel puhastada majade pööningud kõikidest süttivatest asjadest ning hoida seal kustutamiseks vett, liiva ja tooreid härjanahku tule materdamiseks. Ööseks seati ametisse pidev tulevalve. Tuletõrje ülesanded, samuti nagu piiratud linna sõjaline kaitse oli määratud mees-soost elanikele, küsimata, kas need olid siis aadlikud, rikkad kodanikud või sulased ja teenrid.

Veel suuremat hävitustööd vahepeal kasvanud Tallinna eeslinnadele põhjustas Suur Põhjasõda 18. sajandi algul.

Järgneb

Ly Parma reisikiri

Sinine Doonau ja vana Euroopa

2.

I MAAILMASÕJA SÜÜTELINNAS

Järgmisena pärast seda, kui tee viib meid läbi Bosnia suurmetsade, kus II maailmasõja ajal jugoslaavia partisanid võitlesid oma ägedaimad lahingud, jõuame mägederajooni kõigile tuntud Sarajevo linna.

Siin, Jugoslaavia südames, peeti 1984. a. talveolümpiaad ja kindlasti on igaühel ka meeles, et Sarajevost sai alguse I maailmasõda, kui Mlada Bosna (Noor Bosnia) vastupanuliikumise noorliige Gavrilo Princip tulistas kaks lasku ja surmas Austria-Ungari kroonprints Franz Ferdinandi. „Noor Bosnia" ideaaliks oli ühendatud Jugoslaavia (South-Slav Republic), tagajärjeks Austria-Ungari sõjakuulutus Serbiale 23. 7. 1914. a., millest kujunes I maailmasõda.

Muuseum kogu selgitava materjaliga asub hoones tänavanurgal, kus laskmine sündis, ka on laskja kaks jalajälge graveeritud graniitplaati täpselt seal, kus ta mõrvamise ajal seisis. Saime meiegi kõigi teiste turistide eeskujul oma jalaasetust seal proovida. Ja meelde jääb „Noor Bosnia" õigustus: „Tegime seda, sest me armastasime oma ravast."

Kuigi jäime Sarajevosse kaööseks, oleks tahtnud sinna jääda kauemaks. Mitmed ajaloolised tähised, käsitööliste turg (vaskesemed eriti), aga ka moodsa-aja olümpiaadiehitused vajanuksid pikemat tutvumist. Huvitav oli ekskursioon Gazi Husrev Beg mosheesse, mis on Jugoslaavia suurim ja suuruselt teine Euroopas. Selle moshee vahetus läheduses 500 m raadiusega on ka ortodoksi ja katoliku kirik ning juudi sünagoog. „See on nagu mitme täiesti erineva usu sümboos või süntees, selline uskude lähedus ja leplikkus peaks tagama maailmas igavese rahu, nii et sõda üldse ega kunagi ei tekiks," seletab meie noor ja ilus üliõpilasest kohapealne naisgiid ja viib meid siis iidsesse ortodoks-kirikusse, kus galeriil seisab lapse kirst laibaga, millel legendi järgi olevat imeline mõjuvõim neile, kes last saada tahavad. Soovi täitumiseks tuleb paluda ja kirstu aluslaua alt vaid kolm korda läbi pugeda.

„Ühe viimase ameeriklaste ekskursiooni ajal oli üks paar kohe nõus seda katsetama ja pugeski kolm korda kirstu alt läbi. Tagajärjed ei ole kahjuks teada," nimetab meie võluv giid ja punastab. Ei, täname, meie ei soovi seda katsetada, peame omaltpoolt kahjuks vastama.

„Türklased valitsesid meid ligi viis sajandit, siis prantslased, siis tuli Austria-Ungari, siis . . ." Väikerahvaste, pisiriikide saatus näib kõigil sama — võitlus oma iseseisvuse eest on kestev, pidev ja pingutav. Kui juhtun kord nimetama, et Tito oli ju diktaator, parandatakse mind: „Aga ta tegi meie riigile palju head. Tito teene oli see, et meil venelasi sees ei ole. Meie riik ei ole kommunistlik, vaid ta on sotsialistlik vabariikide liit 23 miljoni elanikuga. Ta koosneb kuuest vabariigist: Serbia, Kroaatia, Slovenia, Bosnia-Herzegovina, Makedoonia ning Montenegro ja meil on neli ametlikku riigikeelt."

Näib, et Tito on olnud ja on veelgi armastatud riigijuht, tema pilte näeb igal pool, vastandina Bulgaariale, mis on kommunismimaa ja domineerivad ka vastavad loosungid, Lenini jt. kujud ja mälestusmärgid.

SOTSIALISTLIKUST JUGOSLAAVIAST KOMMUNISTLIKUSSE BULGAARIASSE

Meie tuurijuht Ianez alias Jaan on hea autojuht. Kurvelisi ja kitsaid mägiteid pidi sõitis ta paraja kihutamisega, aga ootas ka kannatlikult kui lehm või kits juhtus keset teed ees olema. Kord nägime isegi karu, väärikalt kõndis ta kahel käpal oma taltsutaja kõrval, punased lindid peas ja lastekari kepseldes järel.

Ootamatu ja pikk peatus kõrvetava päikese käes tekkis siis, kui poolteist tundi tuli tee peal oodata, sest ees oli teeparanduse otstarbel kalju õhkimine. Seda oli muidugi põnev kaugelt jälgida, ka oli maastik käredaveeliste mägijõgede, kõrgekaljuste mägede, lugematute tunnelite ja mitmete asulate tõttu huvitav, ent pikk oli see päev küll, enne kui Serbia keskosas Krushevaci linna ööbima jõudsime. Krushevac on üks vanemaid Jugoslaavia Serbia osariigi linnu, esmakordselt ajaloos nimetatud 1371. a. ja keskaegne Serbia pealinn. Praegu on siin elanikke 200 000.

Teel linnast välja tuleb vastu grupp mustlasi, hobuvanker koormaga ees ja inimesed kõndimas kõrval. Nad ei tahtvat jääda paikseiks, kuigi riik neile elamiseks majad annab ja igati toetab. Mustlane tahab elada omaenda elu, ränates just nii, nagu see talle meeldib.

Bulgaaria pinnale jõudes muutub vaatepilt, põllunduse suurmajandid maal, viletsad, luitunud ja remontivajavad agulimajad linnades, sama kõrgehitusist korterimajades. Ja igal pool ripub Sofias kuivamiseks seatud pesu rõdudel, akendel, nagu inetu dekoratsioon. Aga sama oli ka teistes suurlinnades nii Bulgaarias kui ka Jugoslaavias ja sellega tuleb lihtsalt harjuda.

LUITUNUD VÄLIMUSEGA BULGAARIA

Rezhiimi kohaselt on meil Sofiasse jõudes kohe ka uus juht (järelvalvaja ?), kes meid kõigil kolmel päeval, mil Bulgaarias viibime, saadab. Ta on kreeka päritoluga, nimi samuti kui Jugoslaavia tuurijuhil Janis, ainult pisut teisiti kirjutatud. Nii on meil, kahel turistil, nüüd juba kaks Jaani saatjaiks ja me alustame oma 8-istmelises bussis ekskursioonidega Bulgaarias.

Meie uus Jaan valvab meid hästi, on pika jutuga mees, ajalugu teab ta eriti hästi, aga ta ei unusta sinna hulka põimimast ka uue rezhiimi tähtpäevi ja sündmusi, milleks häid võimalusi pakuvad paljud monumendid, uusehitused ja seinteloosungid igavesse rahunõudmise, töötapanuse tõstmise ja muuga.

Veliko Turnovo vanalinnas ülesremonditud majadeblokke vaadeldes küsin: „Elab siin siis nüüd kõrgema klassi (upper class) elanikkond?", mille peale Bulgaaria Jaan vastab:

„Kommunistlikus riigis ei ole klassivahesid." — „Teoreetiliselt ehk mitte, aga praktiliselt küll," vaidlen edasi, mille peale ta kostab:

„Ma keeldun seda diskuteerimast." Ta teab, kes me oleme. Mõnigikord jätab ta vajaduse korral vastamata või põikleb ebamääraselt kõrvale. Saan aru, inimene on ametis oma leivaraha eest ja tal on kõnelemiseks ettekirjutised olemas. Mida enamat võiksin talt nõuda.

Sofia — Bulgaaria pealinn — on huvitav suurlinn. Elanikke on seal 1 050 000, kogu riigi elanikkond on 9 miljonit. Sofia on üks maailma vanimaid linnu, oma asukoha tõttu on siia esimesed elanikud paiknenud juba 7000 a. e. Kr., Rooma riigi aegsed linnavaremed 1. kuni 4. sajandini aga asuvad lausa südalinnas ja erilise huvipunktina näeb seal koguni tsentraalse keskküttesüsteemi algeid. Igasugu arheoloogilisi, ajaloolisi ja arhitektuurilisi tähiseid olevat Sofias 250 ümber. Kõige vana ja iidse kõrval näeme aga kas või vaid nime järgi ka uuemat, nagu „Lenini plats", „9. sept. väljak", „Sõpruse allee" (Bulgaaria ja Venemaa sõpruse tähiseks), „Pioneeride Palee" ja palju muud. Ka on ehitamisel allmaaraudtee, mis plaanikohaselt peaks valmima aastal 2000.

„Sofia kasvab, aga ta ei kasva vanemaks," nimetab meie juht. Sofiasse elama saab asuda vaid eriloal, milleks lihtsaim moodus olevat abielluda mõne Sofia elanikuga. Nii on linna elanikkonna juurdekasv piiratud ja maalt linnaasumine peaaegu võimatu. Lubatud põrandapind isiku peale on 19 ruutmeetrit ja perekonnale ülimalt 100 ruutmeetrit. Linas on kolm üli-

Pika ringreisi Kanadas ja Ühendriikides tegi kaasa kunstnik Endel Ruberg, kes ümbritsevas looduses nägi pidevalt kunstimotiive. Pildil inspireerib teda langetatud puu.

Foto: K. Jõgi

Endel Ruberg sõidab Rootsi pimedaid õpetama

Kunstnik ja noortejuht Endel Ruberg sõidab 19. septembril mõneks nädalaks Stokholmi lähedale, kus õpetab pimedatele lastele kuidas nad saavad nahast ja elastsest paberist pilte teha seda muljudes ja vormides. Pimedad võivad oma töid ka värvida, kuna värvid on eraldatavad sõlmedega: 1 sõlm — kollane, 2 — punane, 3 — sinine, 4 — pruun.

E. Ruberg ütleb, et tema sellekohane õpetamise alus tekkis 1976. a. Dundas'es toimunud näitusel, kuid sealt läks see idee Alar Kivilo valmistatud filmi ja on mitmel pool tähelepanu leidnud. Seda laadi õpetamist soovitakse ka Rootsis pimedaile õpetada ja kutsutigi õpetajaks E. Ruberg.

Kuid E. Rubergil on ettenähtud sõit Norrasse, Trondheimi, et sealses maastikus maalida. Ta oli seal viimati ESTO-80 järel koos abikaasaga ja tegi juba siis skitse. Põhjamaine shamanistlik lumm kutsub ka seekord teda loomisretkele.

E. Ruberg tuleb tõenäoliselt tagasi oktoobri lõpuks.

Uus eesti ühiskond kohaneb uues kodus

Gunnar Mitt kirjeldab Kaleva kondomiinium-hoonesse asunud eestlaste muljeid

„Vaba Eestlase" eelmises numbris kirjeldas Gunnar Mitt uue eesti ühiskonna, Kaleva kondomiiniumhoonesse asunud eestlaskonna poolt valitud juhtkonna valimist ja koosolekul avaldatud mõtteid, kuid üheks küsimuseks oli ühe saadaolevale korterile eestlasest omaniku leidmine.

G. Mitt vestleb esimesist muljeist uue maja omanikuna, uuest majast ja sellele antud tehnilisest hinnangust. Ta ütleb, et kuna ta oli üks esimestest sissekolijatest, siis on tal olnud palju võimalusi rääkida peaaegu kõikide korterite omanikega. Seega ei kajasta käesolev mitte ainult tema isiklikke, vaid ka teiste Kaleva elanike muljeid ja arvamusi. Kõik ilma ühegi erandita näivad olevat ülimalt rahul oma uue koduga. On avaldatud imestust ja kahetsust, et on leidunud pahatahtlikke kaasmaalasi, kes on teinud halvustavaid märkusi uue ehituse, korterite suuruste, hindade, ümbruse ja muu kohta — arvatavasti seda nende poolt, kes ise ehitusega ei ole saanud lähemalt tutvuda.

Omavaheliste jutuajamiste kestel on puudutatud mitmeid olulisi küsimusi ühenduses uue ehitusega. Omanikele näib eriti meeldivat korterite avarus ning akende rohkus, mis teeb toad erakordselt valgeks. Ka muudele mugavustele on palju tähelepanu osutatud: igas korteris on kaks maitsekat vannituba, eraldi ruum pesumasina ja -kuivataja jaoks (isegi pesukauss veekraanidega), avar köögi kõrval asuv nn. „hommikusöögi nurk", parkett või vaibaga kaetud põrandad (selleks oli valiku võimalus), euroopa stiilis uste käepidemed, küllaldaselt kappisid ning panipaiku jne. Igal korteril on loomulikult ka rõdu.

Külaliste majja sisselaskimine toimub tavalise telefoni kaudu, kusjuures on võimalik ka televisiooni ekraanilt näha, kes on külastaja.

Maja esimesel korrusel asuvad seltskondlikud ruumid — avar köögiga pidusaal kuni 50 külalise vastuvõtuks, klubiruum ja büroo — need on osaliselt juba sisustatud omanike poolt kaasatoodud mööbliga ning annetatud kunstiesemetega. Samuti on alumisel korrusel saun ning keerisvann koos vastavate pesu-, riietamise- ning duzhiruumidega. Tualettide kasutamine on võimalik ka ratastoolidega. Keldris asuvad autode parkimise kohad, igal korteril lukustatav laoruum ja suur töötuba, kus on võimalik mitmesuguseid erihuvisid harrastada — isegi tööpinkisid on juba omanike poolt kaasa toodud. Garaazhi sisse- ja väljasõit toimub elektroonilise ukseavajaga. Kogu maja ja kõik korterid on varustatud moodsa tulekaitse süsteemiga ja õhujahutusega. Maja tagaaias leiduvad asfalt eritud kõnniteed, istepingid ning ud, põõsad ja lillepeenrad.

Kaleva omanikud on arvamusel, et uute korterite hinnad, arvestades nende põrandapinda ning ehituse ja sisemuse kvaliteeti, ei ole kõrged. Selle kohta on mitmeid näiteid ja on nimetatud, et isegi Eesti Kodu (kus on 133 korterit) edasimüüdavate korterite hinnad on ruutjala kohta palju kõrgemad kui Kalevas. Viimane on kuuekorruseline, ainult neli korterit igal korrusel ja kokku ainult 20. Muidugi on vanemates korterimajades võimalik saada kortereid odavamate hindadega, olenevalt piirkonnast(kaugemal linna äärtes) ja ehituse kvaliteedist, kuid paljud uued või alles ehituselolevad korterid kõrgmajades on suhteliselt palju kallimad (üle $100 ruutjalg Kaleva keskmise $85 vastu). Pealegi on oma kaasmaalastega ühise kodu loomisel palju eeliseid omavahelisel läbikäimisel ning elu korraldamisel oma soovide kohaselt ja eesti ühiskonnale meeldival kujul — veri on ju alati paksem kui vesi!

Ka Kaleva asukoha ja ümbruse kohta on avaldatud ainult kiitvaid hinnanguid. Victoria Park bussi peatus on otse maja ukse ees ning sõit lähemasse allmaaraudtee jaama umbes tosina minuti kaugusel. Lähemas ümbruses on mitmed väiksemad ostukeskused,

kus leidub 24-tunniseid toidupoode, riietepuhastusi, kingseppi, pankasid, restorane, pagareid, juukselõikajaid ja -lokkijaid, postkontoreid, apteeke, arstiabi ja palju muud ainult jalutamise kaugusel.

Suured toiduärid on samuti suhteliselt väga ligidal — Victoria Park ja Lawrence või Eglinton Square / Golden Mile, samuti mitmed mööbli-, ehitustarvete ja muud suuremad ärid. Scarborough Town Centre ja selle hiigelsuur ostukeskus on ainult mõne minuti sõidu kaugusel. Scarborough linn on üldse viimaste aastate jooksul kiiresti arenenud koos moodsate ehituste ja laiade tänavatega, millised jätavad ilusa üldpildi.

Kalevast üle tänava asub kohalik kirik, mille ümbrus on puhas ning hästi korrastatud, samuti on selle külastajad korralikud ning hästiriietatud inimesed. Isegi Kaleva elanikel ja külastajatel on võimalik olnud kiriku kõrval asuval parkimise väljakul vajaduse korral oma autosid parkida, kuigi ka Kaleval on omal viis külaliste parkimise kohta (suhteliselt rohkem kui suurtes kõrgmajades) ja ka Innismore tänaval ei ole parkimine keelatud. Kaleva avamise puhul saabus meie naabritelt väike lillekorv koos teretulemast kaardiga, mis juba iseenesest näitab sõbraliku vahekorra tekkimist. Samuti on Scarborough linnavalitsuse tegelased avaldanud headmeelt uue ehituse üle.

Gunnar Mitt'il on olnud võimalusi rääkida mõnede ehitusala eriteadlastega, kes on avaldanud arvamust, et Kaleva on arhitektuuriliselt ja konstruktsiooniliselt hästi planeeritud ning samuti hästi ehitatud. Ehituse kvaliteet on ehitaja (Bradsil ehitusfirma) poolt garanteeritud.

Isegi Ryersoni kooli inseneride osakond on palunud Kaleva plaanisid oma õpilastele eeskuju andmiseks.

Sellises hoones, kus on 18 eesti kodu (lisaks üks kuulub soomlasele) on algamas ühispere sõprusvaim, mille soojuses minnakse vastu uues kodus elatavale eluosale.

Praegu on veel igaühel lootuseks, et ka veel saadavale olevale korterile leitakse eestlasest omanik. Siis oleks see tõeliseks Eestiks suurlinna tohutus suuruses.

Gunnar Mitt

Keelesepp Saagpakk 75

Eesti keele arenguloos on üksikuid suurmeistreid, alates J. Wiedemanniga, kelle töö on jäänud hiigelmonumendina püsima kultuuriajalukku. Paar aastat tagasi ilmunud „Eesti-inglise sõnaraamatu" autor Paul Saagpakk võib näha oma töövilja hiigelteosena. Keelesepp tähistas vaikselt Torontos oma 75. sünnipäeva 2. septembril, olles tagasihoidlikult tähelepanu oma isikult jätnud sõnaraamatu kuulsusele.

Paul Friidrih Saagpakk on sündinud Mustjala alevikus Saaremaal vaimselt ärksate vanemate Jaen ja Marie (sünd. Paas) pojana. Haridustee läks Saaremaa ühisgümnaasiumist Tartu ülikooli (inglise filoloogia 1935, cum laude), Southampton University College Inglismaal (1936) British Council scholarina, Helsingi ülikooli (fil. lic. Ph. D., cum laude 1947) ja teine doktorikraad Columbia ülikoolis inglise kirjanduses (1966).

On töötanud inglise keele õpetajana Gustav Adolfi gümnaasiumis, Tallinna kolledzhis, Riiklikus Inglise Kolledzhis, Tallinna Keeltekoolis ja Tartu Rahvaülikoolis, Paguluses Uppsala Rahvaülikoolis Rootsis, Rutgersi ülikoolis (USA), Upsala Kolledzhis (USA), alates 1964 inglise kirjanduse professorina Massachusetts'i ülikoolis.

Teadlasena on ta avaldanud üle 50 trükis ilmunud artikli, essee, arvustuse jne. On pidanud raadios ettekandeid Eesti üle, organiseerinud eesti ja baltiainelisi näituseid, esinenud teaduslikel konverentsidel, organiseerinud keelekursusi. Saanud mitmeid stipendiume, nende hulgas Fulbright research scholarship Helsingi ülikooli juurde 1970—1971.

Paul Saagpaku elutööks on kujunenud nimetatud suur „Eesti-Inglise sõnaraamatu" koostamine, mille juures ta üksikisikuna on teinud hulga teadlaste ühistöö. See ilmus Yale'i ülikooli kirjastussel ja huvi selle vastu oli erakordselt suur, mis vahetuse korras on jõudnud paljude ülikoolide ja instituutide raamatukogudesse.

Ta ei jäänud saavutatud töö järel puhkele. Juba aasta ringis on ta teinud plaani, kuidas samast sõnaraamatust saaks raali abil teha vastupidise sõnaraamatu „Inglise-eesti sõnaraamatu", esialgul küll toormaterjalina, mis sellejärel teadlaste staabi poolt viimistletakse lõpliku kujuga sõnaraamtuks. Kuid ta ei alusta enam üksiktöötajana, vaid katsub hankida riiklikku toetust (National Endowment for the Humanity Fund), mida siis abiliste ja raalidega valmistatakse. Plaan on esialgul veel algstaadiumis, aga enne vajalikku summat (kuni $500.000) ei leia ta abilisi nii suureks tööks.

Aga töö lõpuleviimiseks andku jõudu ja tugevust 75. sünnipäevaks saabunud rohked õnnitlused ja head soovid.

VABA EESTLANE

TOIMETUS JA TALITUS

avatud esmaspäevast reedeni kella 9—3-ni

Telefonid: toimetus 444-4823
talitus 444-4832

KUULUTAMINE VABA EESTLASES

on tasuv ajalehe laialdase leviku tõttu.

Kuulutuste hinnad

üks toll ühel veerul $5.—
esiküljel $5.50

Kuulutusi võetakse vastu:

nädala esimesse ajalehte kuni esmasp. homm. kella 11-ni ja nädala teise ajalehte kuni kolmap. homm. kella 11-ni.

tel. 444-4832

Väljaspool tööaega:

Leida Marley 223-0080
Postiaadress:
9 Parravano Ct.
Willowdale, Ont. M2R 3S8

„VABA EESTLANE" on vabade eestlaste häälekandja

VABA EESTLANE

Teisipäeval, 10. septembril 1985 — Tuesday, September 10, 1985

Ilmub 2 korda nädalas — teisipäeval ja neljapäeval

Teadaanne

TES Lasteaed algab 14. septembril kell 9.30 hommikul Eesti Majas. Registreerimine toimub samal päeval. Vastu võetakse lapsed, kes on sündinud aastatel 1979—1982. Lisainformatsiooniks helistada Helle Arro 449-4209 või Merike Martin 698-0626.

wintario

5. septembril peetud Wintario loosimisel langes peavõit $200.000 piletile nr. B929447, $100.000 — B880533, D246573, D036460, $10.000 —799530, 183609, $1000 — 44211, $100 — 5021, $50 segijärjekorras numbrid 136542, $10 — 097, tasuta piletiraamatu — 49 ja nädala müstilise preemiavõidu Plymouth Voyager'i — 791508.

Pühapäeva pärastlõuna „brunch"

Järvalaste Kogu korraldab pühapäeval, 20. oktoobril kell 14.30 Tartu College'i kohvikus, sissekäik 310 Bloor St. West, pühapäeva pärastlõuna „brunchi". Pilet koos söögiga $17.00 isikult. Palume seda teadet võtta kutsena, eriti järvalased. Piletit saab varuda enne 6. okt.: Leo Prii 251-0737, Helmi Ründva 494-8229, Lembit Saar 225-5532. Veedame pärastlõuna koos sõpradega!

Otsin

EMAABILIST-LASTEHOIDJAT

2 päeva nädalas kella 9-3-ni alates septembrist. Bloor ja Runnymede

Helistada 767-9558

TEBK pühapäevakool alustab tegevust

Pärast suvist vaheaega alustab Toronto Eesti Baptisti Koguduse pühapäevakool taas tegevust kõigi klassidega 15. septembril kell 11 hommikul. Kooliklassid on lastele, teismelistele ja täiskasvanuile. Kristlik õpetus lastele ja noortele toimub nii eesti kui ka inglise keeles, kuna täiskasvanute osas ainult eesti keeles. Täiskasvanute klass enne jumalateenistust (kell 10.15) vaatleb jätkuvalt Matteuse evangeeliumi aasta esimesel poolel ja teisel poolel asub Rooma kirja vaatlema vastavate kirjalike konspektide alusel.

Tänapäeva rahutus ja sageli ateistliku maailmaga kokkupuutumisel vajab igaüks, eriti aga noor oma elutee alustamisel abina neid igavesi ja muutmatuid tõedesid, mida pakub meile Piibel, et elurasskustest ja hädaohtudest läbi võidelda ning rahu Jumalaga saavutada. Neile põhimõtetele on rajatud Baptisti koguduse pühapäevakooli töö ja kutse on kõikidele sellest osavõtmiseks.

Kogudus asub 883 Broadview avenüül, Eesti Majast lõunapool. Lisainformatsiooniks helistada koguduse pastorile Kaljo Raidile telefon 499-6488 või Endel Jürimäele telefon 757-8871.

Toronto suurnäitus on peamiselt kireva ja värviküllase tegevusega karnevalitaoline pidustus. Pildil vaade ühele osale karuselliga. Foto: Vaba Eestlane

Vangistatud Vabadusvõitlejate Päev

Eesti Vangistatud Vabadusvõitlejate Abistamiskeskuse algatus

Eesti Vangistatud Vabadusvõitlejate Abistamiskeskuse Kanada osakond on kavandanud eesti dissidentile suurema tähelepanu andmiseks aktsiooni, nimetades eelooleva 22. septembri Vangistatud Vabadusvõitlejate Päevaks. Algatusest andsid ajalehtedele selgitusi Viime Lomax ja Henny Aruja.

Uus algatus on tähelepanu suunamiseks vangistatud vabadusvõitlejaile, aga ka majandusliku baasi rajamiseks, et Põhja-Ameerikas, nii Kanada kui ka USA ajakirjanduses kuulutustega tähelepanu osutada balti ja teiste ida-euroopa riikide dissidentliku liikumise üle, kuna suured ajalehed ei tunne selle vastu huvi, sest puudub uudiste iseloom.

Nii ongi 5. augusti ajakirja „Time" numbris avaldatud pooleleheküljeline kuultus „Promises & betrayals",

mis on avaldatud koos balti rahvaste, ukrainlaste, slovakkide ja juutidega,

kus on nimetatud eksimusi religiooni ja kultuurilise vabaduse vastu, perekondade ühendamise eitamine, humanitaarse kohtlemise puudumine ja Helsingi kokkuleppe järelvalve komiteede keelustamine N. Liidus.

Kavas on sellekohaseid kuulutusi avaldada jõulude ajal, küüditamispäeval või kui mõni uus dissident vangistatakse. Need avaldatakse selleks, et panna massi kuidagi reageerima, mispärast seda tuleb aegajalt korrata, sest ühekordselt tavaliselt ei reageerita.

Nii on eesmärgist enne räägitud kui abinõudest, mis selliste kuulutuste avaldamise võimaldavad, kuna need on siin maailmas eriti hinnalised.

Teistes maades ja linnades on tähistatud Eesti Vangistatud Vabadusvõitlejate Päevana Mart Nikluse sünnipäeva 24. septembril.

Sobivaim oleks päeva tähistamine sünnipäevale lähedasemal pühapäeval Kanada eesti kogudustes vangistatud vabadusvõitlejaile pühendatud jumalateenistustena.

Tänavu on 22. september sünnipäevale lähedasem pühapäev.

Viivi Lomax arvab, et see on päriselt väga sobiv, eriti kuna praegu on ajakirjanduses palju juttu inimõigustest ja rõhutada sellejuures mitmeid ära võetud õigusi. Kui on võetud õigus jumalateenistuste pidamiseks, siis peab see tähendama, et kõik muud õigused on juba enne võetud.

Piiskop Karl Raudsepp kiitis tema poole pöördumisel selle päeva idee heaks, samuti Eestlaste Keskнõukogu Kanadas. Eesti Vangistatud Vabadusvõitlejate Abistamiskeskuse poolt on saadetud kirjad ettepanekuga kõigile eesti kogudusile. Kuna ka kodumaalt lahkumise päev on samal ajal,

siis viib Eesti Vangistatud Vabadusvõitlejate Päeva tähistamine eriti meie mõtted kodumaale ja praeguste meeste juurde, kes on vangistatud kuna nad on kodumaale vabadust ja suuremaid õigusi nõudnud.

Kui kirikud võtaksid sellekohase jumalateenistuse korraldamise, siis võiksid nad selle päeva korjanduse annetada Eesti Vangistatud Vabadusvõitlejate Abistamiskeskusele (EVVVA fondi arve Toronto Eesti Ühispangas nr. 6793). Seda summat kasutatakse eesti vabadusvõitlejate ja nende perekondade toetamiseks. Viimaseks on mõnesuguseid võimalusi siiski olemas, kuna dissidentide omaksed, kes on töökohtadelt vallandatud, vajavad ka lihtsamaid asju. Pakkide müügist saadud raha on kasutatud sõidupiletite ostuks oma vangistatute külastamisel.

Viivi Lomax ütleb, et meie ühiskond peab meid enne aitama, misjärel saame minna laiematele massidele osundatud aktsioonide korraldamisele.

Eesti ühiskond on siin mõnevõrra loiuks muutumas.

Teistes linnades on sellekohaseid Mart Nikluse sünnipäevaga seotud kokkutulekuid juba korraldatud.

Selle eesmärgi kõrval on selliste jumalateenistuste korraldamine eriti aktuaalne just nüüd, mil kodumaal on alustatud kohtuprotsessi õpetaja Mõtsniku vastu. Peame proovima vangistatute eest seista ja Jumala poole pöördumine on alati õige asi, ütles Viivi Lomax.

Mart Niklus on saanud eesti vabadusvõitluse sümboliks.

Tema hulljulge eneseohverdamine sümboliseerib kodumaa eestlaste isamaaarmastust.

Seda arvestades asuski EVVVA juba kevadel käesoleva ettepaneku ja idee realiseerimisele, et saaksime oma kohustust täita vabadusevõitluses. Internatsionaalsed kommunistid on julgustatud neile sümpatiseerivaist kirjutisist läänemaailma ajakirjanduses ja elektroonilises meedias, mispärast ka allaheidetud riikide vabas maailmas olevad esindajad peavad asuma aktiivsemalt oma kodumaale õiguste eest võitlemisele, paljastades nõukogude korra julmusi.

Teateid Eestist

KARIN POOL'ile

(Ilmar Jüri poeg Pooli abikaasa)

Helistada 279-2269

Balti muusika sümpoosion Torontos

Tänavuse AABS'i (Association for the Advancement of Baltic Studies) sümpoosioni teemaks on balti muusika. Päeva ulatusega konverents toimub laupäeval, 26. oktoobril University College'i West Hall'is algusega kell 9 hommikul.

Tuntud heliloojad, musikoloogid ja dirigendid Kanadast, Iisraelist ja Ameerika Ühendriikidest esitavad uurimusi eesti, läti ja leedu rahvamuusikast, selle süstematiseerimisest ja mõjust moodsale klassikalisele kompositsioonile.

Dr. Roman Toi Toronto kuninglikust konservatooriumist peab ettekande „Põhilised eesti rahvalaulude äärejooned";

tema töö põhineb endise Toronto ülikooli professori M. Kolinsky tööle.

Joachim Braun, Iisraeli Bal-Ilani ülikoolist peab ettekande „Uus väljavaade läti professionaalse muusika algusele". Andrejs Jansons New Yorgist käsitleb läti rahvalaulude klassifitseerimise probleemi ja Darius Lapinskas Chicago New Opera Company juurest kõneleb „Stiili vormivad mõjud leedu rahvalauludes Stravinski, Orffi ja moodsate leedu heliloojate juures."

Sümpoosionile on kutsutud teadlasi ka Lätist ja Leedust, aga praegu pole veel teada, kas neil võimaldatakse tulla.

Dr. Merit Marnot (Vabamäe)

hambaarst

teatab, et on alustanud patsientide vastuvõtmisega

RICHMOND DENTAL OFFICE
85 Richmond St. W. Ste. 100,
Toronto, Ont. M5H 2C9
Tel. 363-1656

Lembitu alustab uut skaudiaastat

Juhtkond Kotkajärvele maapäevale tööd kavandama

Skautüksus Lembitu Malev Torontos alustab tänavu sügisel oma 36. tegevusaastat. Nagu igal sügisel, kutsub skautüksus ka tänavu eesti poisse ja noormehi oma ridadesse. Skauditöös jagunevad noored nelja vanuseklassi, millest igaüks tegutseb iseseisva kava kohaselt. Töökavad koostatakse igal sügisel Lembitu Maapäeval, mis tänavu toimub Kotkajärvel 13. ja 14. septembril ja järgneb gaidide ja skautide malevate ühiste nõupäevadena pühapäeval, 15. septembril.

Lembitu Maleva uue tegevusaasta pidulik koondus peetakse laupäeval, 28. septembril Peetri kiriku ruumides, kus toimus laupäeviti ka noolepoiste (hundude), skautide ja vendurskautide tegevus kogu talveperioodi kestel. Paaril korral talve jooksul korraldab üksus lumelaagri suusatreeningu ja -võistlustega Kotkajärvel. Samuti paaril korral on võimla- ja ujula-koondused treeninguks, mänguks ja spordialaste eriala-katsete sooritamiseks.

Igal suvel korraldab skautüksus poistele nädalase laagri Kotkajärvel, kusjuures osa vanematest poistest siirdub sealt kanuuretkele Algonquin Parki.

Kõne all on olnud ka suvelaagri viimine mõnda uude ja huvitavasse paika.

Kus ja kuidas see tänavu toimub, seda otsustab maapäev.

Möödunud suvel ohverdati üksuse laager ja kanuuretk Guelphis toimunud Kanada skautide suurlaagrist osavõtuks. Suurlaagris on omamoodi tore, kuid tegelik skauditöö toimub siiski üksuse oma suvelaagris, nagu põhiline kasvatus toimub perekonnas. Selle viimase ga — oma suvelaagriga ongi raskusi, sest neli ahvatlevat suurt laagrit kipuvad selle korraldamist segama. Kanada eesti skautide-gaidide suurlaager, eesti maailmalaager, Kanada jamboree ja maailma-jamboree toimuvad traditsiooniliselt nelja aasta vahemaaga. Sinna vahele on üksuse laagrit võimatu mahutada — kuskilt tuleb ruumi teha. See on üks maapäeva probleeme.

Praegu on paras aeg uute poiste registreerimiseks Lembitu Maleva tegevusest osavõtuks. Seda saab teha telefonidel: 439-2563, 221-9735, 225-7173, 766-5107. Skautüksus peab perekondadega sidet telefoni teel, aasta töökava ja juhtide matrikkel koos aadresside ning telefoninumbritega saadetakse välja sügisel tegevuse algul.

USA nimetas teretulnuks Gorbatshovi ettevalmistused

WASHINGTON — USA on nimetanud teretulnuks N. Liidu juhi Mihhail Gorbatshovi otsuse, et ta on valmistanud ette tõsiseid ettepanekuid parandamaks suurjõudude suhteid kohtumisel president Ronald Reaganiga eeloleval novembris. Aga Reagani valitsuse vaade praegustele USA ja N. Liidu suhetele olevat „üsna erinev".

Mulroneyl sündis poeg

Kanada peaministri Brian Mulroney abikaasa Mila sünnitas 4. septembril poja, kelle nimeks pandi Daniel Nicholas Dimitri. Poeg sündis konservatiivide suure valimisvõidu esimesel aastapäeval.

Põhjala Tütarde gaidlipkond alustab tegevusperioodi

. . . särav silm ja naerul suu,
helge käsi, süda truu,
need me sihid kindlaks loovad,
sõprusringi kokku toovad. . .

Põhjala Tütarde gaidlipkond alustab uut tegevusperioodi avakoondusega laupäeval, 21. septembril kell 9.30 Eesti Maja Noorteruumis. Samaaegselt toimub hellakeste üleviimine gaidideks, uute hellakeste vastuvõtmine „tibuperes" ja gaidide üleviimine vanemgaidideks. Kõik tütarlaste vanemad on kutsutud.

Tütarlapsed, kes soovivad astuda hellakesteks, gaidiks või vanemgaidiks palun tulge avakoondusele. Registreerimiseks ja üldinformatsiooniks palume helistage: Margot Nortmaa, tel. 759-7230 (õhtul), Astrid Jõgi, tel. 653-7815 (päeval) ja 487-2094 (õhtul).

Põhjala Tütred

Vana-Andrese kogudus vajab

alalist kirikuhoidjat

Huvilistel palun kontakt võtta hr. B. Lindrega, tel. 421-5541

Stoney Lake, 1000 saarega Kawartha järvede pärl.

2 magamistoaga nägus suvila

mäenõlvakul imeilusa ülejärve vaatega. Puhas rohuvaba rand. Aasta läbi hea tee. Helistada 757-3864

Vajatakse investeerijat või aktiivset kaasosalist kasvavasse metalliala ettevõttesse.

Tel. 291-7642

KALEVA KONDOMIINIUM
1 INNISMORE CRESC., SCARBORO

OPEN HOUSE

reedel, 13. sept. kell 7—9 õ. laup., 14. sept. kella 10—2 p.l.

ELANIKUD KÕIK EESTLASED

Tel. 444-6405, 444-2897